

АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Критеријуми оцењивања за школску 2026/27. годину

ДРУГИ ЦИКЛУС

	2	3	4	5
Кретање	- уме да препозна врсту кретања према облику путање - уме да препозна равномерно кретање -уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине -уме да препозна јединице за брзину	- зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују -уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре. -уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине, уз помоћ	- уме да препозна векторске физичке величине -уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине	-самостално претвара мерне јединице за брзину -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из ове области.
Сила	-уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно - уме да препозна смер деловања магнетне и	–уме да препозна еластичну силу и особине инерције -зна основне особине гравитационе и еластичне силе - уме да препозна да је	-зна да је сила векторска физичка величина -слаже силе које делују дуж истог правца.	-решава квалитативне и квантитативне задатке из ове области

	електростатичке силе	сила векторска величина		
Мерење	- уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока -уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена - зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време -зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака -зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време - поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији - уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	-уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке -уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону -уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре - зна када мерења понављамо више пута	– уме табеларно и графички да прикаже резултата посматрања или мерења - уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система, уз помоћ	- уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система - уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења -решава квалитативне и квантитативне задатке из ове области
Маса и густина	- уме да чита мерну скалу и зна да одреди	-претвара мерне	- разуме концепт густине	-разуме и примењује концепт густине

	вредност најмањег подеока -уме да препозна мерила и инструменте за мерење масе - зна да користи основне јединице за масу -зна основна правила мерења, нпр. нула ваге -зна да мери масу	јединице за масу -препознаје особине инерције	-зна када тело тоне или плива у течности	- уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система -решава квалитативне и квантитативне задатке из ове области
Притисак	- разуме принцип спојених судова	-уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке -уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу	- разуме основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност -зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи - разуме концепт притиска у флуидима	- примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност - примењује концепт притиска у флуидима -решава квалитативне и квантитативне задатке из ове области

	2	3	4	5
Сила и кретање	- уме да препозна врсту кретања према облику путање - уме да препозна равномерно кретање - зна ознаке и мерне јединице за силу и убрзање	-разуме како односи сила утичу на кретање -уме да препозна убрзано кретање -зна шта је механичко кретање и које га величине описују -уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке -уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу -разуме и примењује основне математичке формулације односа изаконитости у физици нпр. директну и обрнуту пропорционалност -уме да препозна векторске физичке величине -уме да користи табеларни и графички приказ зависности физичких величина	-уме да примени односе између физичких величинакоје описују равномерно променљиво праволинијско кретање, уз мању помоћ наставника уме да претвара јединице изведених величина у одговарајуће јединице SI система, уз мању помоћ наставника	-уме да примени односе између физичких величинакоје описују равномерно променљиво праволинијско крета - уме да претвара јединице изведених величина у одговарајуће јединице SI система -уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења. -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из ове области.
Кретање под дејством силе теже. Сила трења	-уме да препозна силу теже и силу трења које делују на тела која мирују	-зна основне особине гравитационе силе	-зна од чега зависи сила трења и одређује смер деловања када је	-решава квалитативне, квантитативне и графичке

	или се крећу равномерно	-уме да препозна убрзано кретање -уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке -уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, -уме да препозна векторске физичке величине	подога непокретна -зна од чега зависи сила отпора средине	задатке из ове области.
Равнотежа тела	-уме да препозна када је полуга у равнотежи -зна чему служи полуга	-уме да препозна силу потиска -зна основне особине силе потиска -уме да препозна када је полуга у равнотежи -уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу -разуме и примењује основне математичке формулације односа изаконитости у физици нпр. директну и обрнуту пропорционалност -уме да препозна векторске физичке величине	-разуме и примењује услове равнотеже полуге, уз мању помоћ наставника -зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се креће равномерно -уме да претвара јединице изведених величина у одговарајуће јединице SI система, уз мању помоћ наставника	-разуме и примењује услове равнотеже полуге -уме да претвара јединице изведених величина у одговарајуће јединице SI система -решава квалитативне и квантитативне и задатке из ове области.
Механички рад и енергија	-зна ознаку и мерну јединицу за рад и енергију	-зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којој се	-зна како се с променом брзине мења	-разуме да се укупна механичка енергија тела

	- препознахе различите облике енергије -зна када сила врши рад	тело налази -уме да препозна појмове рада и снаге -разуме и примењује основне математичке формулације односа изаконитости у физици нпр. директну и обрнуту пропорционалност	кинетичка енергија тела -зна како се са променом висине мења потенцијална енергија тела -решава квалитативне и квантитативне и задатке из ове области, уз мању помоћ наставника	при слободном паду одржава -решава квалитативне и квантитативне и задатке из ове области.
Топлотне појаве	-уме да чита мерну скалу и одреди вредност намањег подеока -уме да препозна инструменте за мерење температуре -зна да користи основну мерну јединицу за температуру - зна да мери температуру -зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре - уме да препозна да се механичким радом може мењати	-уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу -зна да унутрашња енергија зависи од температуре тела -зна да запремина тела зависи од температуре -разуме и примењује основне математичке формулације односа изаконитости у физици нпр. директну и обрнуту пропорционалност -уме да користи табеларни приказ зависности физичких величина	-зна температуру мржњења и кључања воде -уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина -уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења	-уме да именује одговарајуће фазне прелазе -решава квалитативне и квантитативне и задатке из ове области.

	температура тела			
--	---------------------	--	--	--

Разред: осми

	2	3	4	5
Осцилаторно и таласно кретање	- уме да препозна врсту кретања према облику путање - зна шта је звук и које су границе чујности	- уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање	- уме да примени односе између физичких величина који описују осцилаторно кретање, уз мању помоћ наставника - зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању - зна основне физичке величине које описују таласно кретање, уз мању помоћ наставника - уме да препозна основне особине звука и светлости	- уме да примени односе између физичких величина који описују осцилаторно кретање - зна основне физичке величине које описују таласно кретање - решава квалитативне и квантитативне и задатке из ове области.
Светлосне појаве	- препознаје основне особине светлости	- зна шта је одбијање, а шта преламање светлости	- зна како се прелама и одбија светлост - решава конструктивне задатке, уз мању помоћ наставника - зна да опише карактеристике добијеног лика	- решава квалитативне, квантитативне и конструктивне задатке из ове области
Електрично поље	- уме да препозна смер деловања магнетне и	- уме да користи важније изведене	- зна помоћу којих физичких величина	- решава квалитативне и квантитативне

	електростатичке силе	јединице SI и зна њихове ознаке - разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност - уме да препозна векторске физичке величине	описујемо електрично поље -зна када је тело наелектрисано позитивно, а када негативно - уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система	здатке из ове области
Електрична струја	- уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале – уме да препозна магнетне ефекте електричне струје - уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока	- зна да разликује електричне проводнике и изолаторе - зна називе основних елемената електричног кола - уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно -уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине -уме да препозна топлотне ефекте електричне струје - разуме појмове енергије и снаге електричне струје -уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке -уме да користи префиксе и претвара бројне	- разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност -уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина - уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења	-зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу -уме да мери јачину струје и напон у електричном колу - уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из ове области

		вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре - уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад		
Магнетно поље	- уме да препозна смер деловања магнетне силе - уме да препозна магнетне ефекте електричне струје	-зна шта је електромагнет	-зна ознаку и мерну јединицу за магнетну индукцију -зна да опише магнетно поље струјних проводника	-решава квалитативне и квантитативне задатке из ове области
Елементи атомске и нуклеарне физике	-зна да опише структуру атома	-зна шта је природна радиоактивност	-уме да наведе врсте радиоактивних распада -зна шта су фузија и фузија	-зна шта је нуклеарна ланчана реакција -зна о употреби нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења

КРИТЕРИЈУМИ ВРЕДНОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА У НАСТАВИ ГЕОГРАФИЈЕ

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Ученик се из предмета ГЕОГРАФИЈА оцењује најмање два пута у полугодишту у петом разреду, а четири пута у полугодишту у шестом, седмом и осмом разреду.

• **ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ** - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања **не оцењује се** и служи за **планирање рада наставника и даље праћење** напредовања ученика.

Бројчано оцењивање:

- У току полугодишта ученик ће имати најмање две оцене (у 5.разреду 1) на контролним задацима дужим од 15 минута и две оцене на основу формативног оцењивања (у 5.разреду 1) и једну оцену усменом провером.

• **УСМЕНА ПРОВЕРА постигнућа ученика** - усмено одговарање на питања наставника (уз исказивање географских вештина-сналажење на географској карти, оријентација у простору, читање графикана и дијаграма и извођење одговарајућих закључака из њих).

• **ПИСМЕНА ПРОВЕРА постигнућа ученика** – (контролни задаци) обавља се у току оба полугодишта.

План (термини) одржавања **контролних задатака** је истакнут на сајту школе. Писмене провере дуже од 15 минута се најављују, оцене су јавне, ученик има увид у свој рад, а оцене се уписују у дневник у року од осам дана од дана провере. Реализују се везано за најављену наставну област.

На **контролном задатку** се комбинују задаци затвореног и отвореног типа. Писмена провера може да садржи и проверу картографске писмености-нему карту. Као припрема за контролне задатке користе се задаци из уџбеника на крају лекција и наставних тема.

Писмена провера (контролни задатак) се вреднује кроз проценте–бодове на следећи начин:

Одличан(5): 86-100%;

Врлодобар(4): 70-85 %;

Добар(3): 50-69 %;

Довољан(2): 30-49 %

Недовољан(1): 0-29 %

Скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, али не више од 5%

ПРОВЕРА КАРТОГРАФСКЕ ПИСМЕНОСТИ може бити остварена усменим и писменим путем (неме карте).

- За ученике 5.разреда да умеју на карти света да покажу континенте и океане, Гринич, екватор, повратнике, поларнике и простирање топлотних појасева.
- Ученицима 6. 7. и 8. разреда задати 10 појмова да покажу на географској карти и то:
9 и 10 за оцену 5,
7 и 8 за оцену 4,
5 и 6 за оцену 3,
3 и 4 за оцену 2,
мање од 3 оцена 1.
- Писменом провером утврђује се картографска писменост: правилно исписивање топонима, употреба картографских боја, прецизно позиционирање географских објеката, разликовање елемената географске карте и њихов значај.
-

Елементи формативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденцији):

усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање (степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, семинарски радови, ППТ презентација...), домаћи задаци, однос према раду и препорука за даље напредовање. Формативна оцена обухвата опис постигнућа, ангажовања и препоруку за даље напредовање.

Провера у трајању до 15 минута обавља се без најаве. Оцена се не уписује у дневник, а користи се као инструмент сталног праћења и подстицаја редовног рада ученика, као и утврђивање савладаности дела реализованих садржаја.

Петнаестоминутна провера:

- за ученике 5., 6. и 8. разреда вежбе којима се проверава познавање географских појмова из области физичке и друштвене географије;

У дневник унети средњу оцену од 3 урађене вежбе.

-Презентације: према одабраним темама доделити задатак заинтересованим ученицима. Оцењивати: садржај, структуру и визуелни доживљај садржаја и начин презентовања. Презентација може да садржи 10-15 слајдова. Слајдови не треба да буду оптерећени текстом. Потребно је да ученик одлично познаје тему о којој говори а да је излагање уз помоћ презентације (дигиталног алата) течно и има свој логички след. Презентација не би требало да поседује граматичке и правописне грешке.

Домаћи задаци: вежбе на крају лекција и наставних тема у уџбенику.

Рад у групи подразумева тимски рад ученика, ангажованост, размену, повезивање и примену идеја, а има за циљ самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

-Одабрани начин представљања наученог: понудити ученицима, бар једном у полугодишту да одаберу начин на који ће показати шта су научили, а да то није обухваћено претходно наведеним начинима утврђивања знања: цртежом, постером, стихом, есејом, загонетном причом, енигматским садржајем, драмским приказом (улога туристичког водича, етно-догађај...)

-Активност на часу се прати и вреднује континуирано током наставног процеса.

Прати се: залагање ученика, труд, постигнуће, напредак, активно учествовање пре заокруживања формативне оцене у сумативну. Наставник повремено прегледа ученичке радове, школску (радну) свеску (садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове) и може их оценити и уписати у педагошку евиденцију.

Подаци као што су степен самосталности у раду, креативност, степен ангажовања, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење, бележе се у педагошку свеску. У закључну оцену за крај полугодишта/школске године могу да уђу и остале активности и интересовања ученика, његова залагања, прикази занимљивих текстова из научно-популарне литературе, редован долазак на часове додатне и допунске наставе, припремне наставе...Оцена из активности позитивно утиче на мотивацију ученика, а може бити од значаја и за општи успех ученика у његову корист.

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине.

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА за успех из предмета Географија не може да буде мања од:

- 1) **одличан (5)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) **врло добар (4)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) **добар (3)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) **довољан (2)**, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

ПЕТИ РАЗРЕД- област ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА:

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се бројчано тако што се оценом:

Одличан (5) оцењује ученик који:

- препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање;
- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- самостално објашњава значај воде за живот људи и њихове делатности;
- предлаже акције и разуме важност и могућност личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању вода и животне средине
- самостално објашњава поделу језера према начину постанка њихових басена и значај језера;
- презентује информације и користи различите изворе информација (учбеник, научно популарну литературу, енциклопедије, Интернет;
- анализира узроке и последице негативног деловања људи на атмосферу (глобално загревање, озонске рупе, киселе кише, климатске промене) ;
- логички закључује и може да опише међусобну повезаност и зависност биљног и животињског света, рељефа, климе, земљишта и човека;
- показује велико интересовање, поставља питања, наводи своје примере;
- самостално се сналази на географској карти;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност
- показује изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- зна димензије Земље и углавном објашњава последице Земљиног облика и њених кретања;
- разуме физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и познаје мере за његову заштиту, обнову и унапређивање;
- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања,
- у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- описује небеска тела и њихова кретања;
- разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери);
- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред;
- описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања, именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике знања која је остварио су на нивоу репродукције уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема;
- у недовољној мери критички расуђује;
- показује мали степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- нема познавање основних географских објеката, појава, процеса и односа.
- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања;
- не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- не расуђује критички;
- не показује жељу за напредовањем;
- не показује никакво интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

ШЕСТИ РАЗРЕД:

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се бројчано тако што се оценом:

Одличан (5) оцењује ученик који;

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења;
- у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница -објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте

- самостално чита и анализира географске карте.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља;
- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;
- вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;
- разуме процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи ;
- уме да издвоји географске регије.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања;
- у великој мери сарађује са осталим члановима групе;
- у знатној мери критички расуђује.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- разуме просторне (топографске) и каузалне везе географских чињеница - објеката, појава, процеса;
- углавном самостално доноси закључке о њиховом односу на основу анализе географске карте.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- описује утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља, познаје утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности;
- разуме алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;
- описује процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света;
- углавном се самостално сналази на географској карти.

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- познаје географске везе (просторне и каузалне, директне индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи;
- уме да издвоји географске регије,
- илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- одређује стране света у простору и на географској карти;
- одређује положај места и тачака на географској карти;
- препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом;
- приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва;
- именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- описује природне и друштвене одлике Европског континента и наводи његове географске регије.

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- препознаје основне одлике знања која је остварио на нивоу репродукције, уз минималну примену,
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема;
- у недовољној мери критички расуђује,
- показује мањи степен активности и ангажовања.

област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ:

- разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања;
- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта);
- препознаје и чита географске и допунске елементе карте.

област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА:

- познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред,
- дефинише појам привреде;
- препознаје привредне делатности и привредне гране

област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

- препознаје основне природне и друштвене одлике Европе.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- не познаје основне појмове из картографије, области друштвене географије и регионалне географије (Европа).
- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања;
- не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима,
- не расуђује критички;
- не показује жељу за напредовањем ангажовањем
- не показује интересовање за учешће у активностима.

СЕДМИ РАЗРЕД - област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА СВЕТА:

Одличан (5) оцењује се ученик који:

- објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије;
- препознаје и наводи негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма;
- уме да укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
- може да доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
- се самостално сналази на географској карти;
- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- наводи географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије;
- у великој мери препознаје и наводи негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма;
- у великој мери уме да укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
- углавном може да доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
- се у највећој мери самостално сналази на географској карти;

- показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, логички повезује чињенице и појмове;
- највећим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- углавном решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и критички расуђује;
- показује прилично висок степен сарадње са осталим члановима групе, запажену самосталност, као и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- описује природне и друштвене одлике континента Европе и ваневропских континената и наводи њихове географске регије;
- уочава и наводи неке негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма;
- уз помоћ препознаје и наводи неколико узрока и последица кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
- препознаје везу између природних ресурса и степена економске развијености;
- сналази се у извесној мери самостално на географској карти (уочава и именује крупније географске објекте);
- у извесној мери показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- логички повезује чињенице и појмове;
- уз помоћ изводи закључке који се заснивају на подацима;
- ретко решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и повремено критички расуђује;
- сарађује са члановима групе, делимично је самосталан, уз подстицај активан и ангажован

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике
- исказује знање на нивоу репродукције, уз минималну примену стеченог знања;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- није самосталан у решавању проблема и критичком расуђивању;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- не именује континенте на географској карти и не препознаје њихове основне природне и друштвене одлике;
- не исказује способност употребе датих информација;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима ни уз помоћ наставника;
- није активан ни ангажован током часова

Одличан (5) оцењује се ученик који:

- наводи географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије;
- самостално се сналази на географској карти;
- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља у Републици Србији;
- логички повезује чињенице и појмове;
- објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности у нашој земљи;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност, уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) оцењује се ученик који:

- објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије;
- се углавном самостално сналази на географској карти;
- показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- наводи утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља у Републици Србији;
- логички повезује чињенице и појмове у великој мери;
- наводи утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности у нашој земљи;
- у највећој мери самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- углавном решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и критички расуђује;
- сарађује са осталим члановима групе, самосталан је, активан и ангажован.

Добар (3) оцењује се ученик који:

- описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије;
- у извесној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- делимично је самосталан у сналажењу на географској карти;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у извесној мери критички расуђује;
- сарађује са члановима групе, делимично је самосталан, уз подстицај активан и ангажован.

Довољан (2) оцењује се ученик који:

- препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе;
- је остварио знања на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- није самосталан у сналажењу на карти;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове;
- искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;

- није самосталан у решавању проблема и критичком расуђивању;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) оцењује се ученик који:

- не уме да покаже на карти Европе Србију, њене границе и главни град;
- не препознаје основне природне и друштвене одлике републике Србије;
- не исказује способност употребе датих информација;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима ни уз помоћ наставника;
- није активан ни ангажован током часова
- закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА У НАСТАВИ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА

(други страни језик- 2 часа недељно)

Наставник током целе школске године континуирано води евиденцију о напредовању, ангажовању, постигнућима и активностима ученика на часовима.

Оцењивањем ученика од петог до осмог разреда обухваћене су следеће компетенције:

- Разумевање (писаног/слушаног садржаја)
- Усмено изражавање
- Писано изражавање

- Критеријуми за компетенцију **Разумевање писаног/слушаног садржаја** :

Одличан 5

ученик разуме саговорника и усмено излаже у нормалном и уједначеном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама

Врло добар

ученик разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад поновити, потребан је мали подстицај наставника код писаног и слушаног садржаја

Добар 3

ученик разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је неопходно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати.

Довољан 2

ученик има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника и вршњака, има тешкоћа у разумевању излагања, схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју

Недовољан 1

не разуме усмена излагања, слушани ни писани садржај ни уз помоћ наставника и вршњака

Критеријуми за компетенцију **Усмено изражавање**

Одличан 5

Самостално креира и изговара исказе уз помоћ усвојеног вокабулара и

граматичких садржаја, разговетно одговара на питања у вези са обрађиваном темом, познаје и примењује правила артикулације француских гласова

Врло добар

Уз мању подршку наставника: креира и изговара исказе уз помоћ усвојеног вокабулара и граматичких садржаја, одговара на питања у вези са обрађеном темом, познаје и уз подршку примењује правила артикулације француских гласова

Добар 3

Уз већи подстицај наставника и вршњака ученик креира и изговара једноставне исказе користећи основни усвојени вокабулар и једноставне граматичке садржаје, одговара на једноставна питања у вези са обрађеном темом и препознаје и делимично примењује основна правила артикулације француских гласова,

Довољан 2

Уз знатну подршку наставника и вршњака препознаје елементарну лексику у вези са обрађеном темом, препознаје основна правила артикулације француских гласова без могућности примене

Недовољан 1

Ни уз знатну подршку наставника и вршњака не препознаје елементарну лексику у вези са обрађеном темом, не препознаје основна правила артикулације француских гласова

Критеријуми за компетенцију **Писано изражавање** :

Одличан 5

Самостално изражава своје мисли у писаној форми, поштујући и примењујући усвојена граматичка и правописна правила, уочава битне информације у тексту и самостално их бележи

Врло добар

Уз мању подршку наставника изражава своје мисли у писаној форми, углавном поштујући и примењујући усвојена граматичка и правописна правила, уочава битне информације у тексту и уз минимални подстицај их бележи

Добар 3

Уз већи подстицај наставника и вршњака ученик изражава своје мисли у писаној форми, делимично поштујући и примењујући усвојена граматичка и правописна правила, уз вршњачку подршку уочава битне информације у тексту и уз подстицај их бележи

Довољан 2

неопходна је знатна подршка наставника и вршњака и прилагођавање захтева да се писмено изрази и препозна граматичка правила

Недовољан 1

Ни уз знатну подршку наставника и вршњака ученик није у стању да се писмено изрази

Мерила за елемент **Језичке законитости- граматика :**

Одличан 5

Ученик самостално влада усвојеним граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује у датом језичком контексту

Врло добар 4

Уз мањи подстицај наставника ученик разуме и примењује усвојена граматичка правила

Добар 3

Уз већи подстицај наставника ученик препознаје и примењује усвојена граматичка правила

Доваољан 2

Уз знатну подршку наставника ученик препознаје усвојена граматичка правила

Недовољан 1

Ни уз знатну подршку наставника и вршњака ученик није у стању да препозна обрађена граматичка правила

Оцењивање ученика од петог до осмог разреда врши се:

1) Писаним путем-кроз контролне и писмене задатке

2) Усменим путем-кроз усмено испитивање, разговор и проверу усвојености наставних садржаја

3) Праћењем ангажовања у активностима на часу- кроз активност, учешће у раду, сарадњу и примену стечених знања

4) Кроз израду домаћих задатака-праћењем редовности, самосталности и квалитета израде

5) Кроз пројектне активности-праћењем самосталности, креативности и примене знања и учешћа у реализацији пројектних задатака

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

Ученици 5. разреда имају 1 писмени задатак у другом полугодишту, а од 6. до 8. разреда један писмени задатак по полугодишту.

Од 5. до 8. разреда ученици имају и најмање 1 писану проверу уз претходну најаву садржаја програма наставе и учења који ће се писмено проверавати . Распоред писаних провера дужих од 15 минута уписује се у едневник. Претходно су најављене и записане у едневник.

Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у едневнику кроз активност, ради праћења постигнућа ученика.

Писане провере постигнућа се оцењују на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

одличан (5)	86-100%
врло добар (4)	70%-85%
добар (3)	50%-69%
довољан (2)	33%-49%
недовољан (1)	до 32%

Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.

Оцена добијена усменим путем се формира на основу учениковог одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5)	Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. Чита течно уз примену свих правила артикулације француских гласова . Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са
--------------------	---

саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима

и комуникативним функцијама. На матерњем и страном језику

саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим

темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности

показује способност примене језичких вештина и знања у новим

ситуацијама.

Врло добар (4)

Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене

појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности

приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме

усвојене речи и изразе, а приликом изражавања

користи једноставна језичка средства и конструкције у датим

комуникативним ситуацијама. Самостално примењује већину правила артикулације француских гласова . Ученик у великој мери самостално

остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације

у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним

функцијама. У великој мери показује способност примене језичких

вештина и знања у новим ситуацијама.

Добар (3)

Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове,

речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове

примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном

једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања

користи једноставније језичка средства и конструкције у датим

комуникативним ситуацијама. Уз навођење углавном примењује већину правила артикулације француских гласова. Ученик у

довољној мери остварује комуникацију и размењује са

саговорницима кратке информације у вези са познатим темама,

садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну

способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама

и логичког повезивања појмова

Довољан (2)

Уз знатну подршку ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене

основне, најфреквентније појмове, речи и изразе, кратке и једноставне

поруке и упутства. Уз знатну подршку препознаје правила артикулације француских гласова и основна граматичка правила.

Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције.

Недовољан (1)

Ученик не препознаје нити разуме планом и програмом предвиђене

основне појмове, речи и изразе, ни уз помоћ наставника и вршњака.

Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања ,

без способности репродукције и минималне примене.

Активност ученика прати се континуирано и вреднује током целе школске године.

У активност улази и редовност/благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика из предмета, најчешће у његову корист.

Оцењивање/вредновање пројектних активности углавном има мотивациону улогу и вреднује се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

Оцењивање ученика по ИОП-у :

Ученик коме је потребна додатна подршка у образовању оцењује се у односу на остваривање циљева и стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана или у односу на прилагођене стандарде постигнућа при чему се вреднује и однос ученика према раду и постављеним задацима/захтевима предмета у складу са његовим способностима.

Оцењивање ученика по **ИОП-у 1** се врши на основу ангажовања и степена остварености постојећих стандарда и очекиваних исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Оцењивање ученика по **ИОП-у 2** се врши на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Вредновање је усмерено на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијању његовог самопоуздања и осећаја напредовања.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, примењује се индивидуални приступ у сарадњи са педагошко-психолошком службом школе.

Оцењивање ученика по **ИОП-у 3** (индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима) се врши на основу праћења остваривања прописаних циљева, општих и посебних стандарда постигнућа и његовог ангажовања у настави по обогаћеном и проширеном програму. Процењује се степен остварености циљева, знања и вештина које превазилазе стандардни ниво за редовно одељење.

Наставници француског језика ОШ „Бранислав Нушић“ –
Невенка Јоксовић и Милица Недељковић

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ					
ПРОВЕРА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ОЦЕНА				
	КРИТЕРИЈУМИ	5	4	3	2
	РЕЦИТОВАЊЕ -изражајност -јасноћа -дикција	Ученик изражајно, тачно и јасно рецитије текст уз одговарајућу дикцију	Ученик изражајно, тачно и јасно рецитије текст уз делимично одговарајућу дикцију	Ученик тачно рецитије текст, али без одговарајуће дикције и изражајности	Ученик рецитије текст без одговарајуће дикције и изражајности правећи често грешке
	ПИСМЕНИ И ДОМАЋИ ЗАДАЦИ (САСТАВИ/ЕСЕЈИ) -композиција, садржај, стил, језик, правопис, естетски изглед	Ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао је захтеве композиције кроз увод, разраду и закључак, види се поступност у излагању, реченице су јасне и правилне, без граматичких и правописних грешака, стил писања је богат описима, емоцијама и појединим стилским изражајним средствима, рукопис је леп, а рад уредан	Ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао је захтеве композиције кроз увод, разраду и закључак, реченице су јасне са мањим граматичким и правописним грешкама, стилу недостаје више описа и емоција, рукопис је леп, а рад уредан	Ученик је тачно одговорио на тему, поједини делови композиције нису у потпуности испоштовани, поједине реченице нису јасне, са честим граматичким и правописним грешкама, недостаје доста описа и емоција, рад је понегде нечитак и неуредан	Ученик је делимично одговорио на тему, увод, разрада и закључак нису уједначени, са значајним граматичким и правописним грешкама, стил је сиромашан, рад је веома нечитак и неуредан

	ПРАВОПИС -познавање и примена правописне норме	Ученик у потпуности поштује правописну норму, усваја и зна правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (до 3 грешке) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања.	Ученик у већој мери поштује правописну норму, усваја и зна правописна правила и углавном их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (до 6 грешака) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања	Ученик делимично поштује правописну норму, усваја и зна правописна правила и делимично их примењује у писаним радовима. Делимично успешно пише по диктату (до 9 грешака) и уме да одговори на питања али реченице нису у потпуности граматички и правописно тачне.	Ученик ретко поштује и примењује правописну норму, прави веће правописне и граматичке грешке и ретко примењује стечена знања. Потребна је стална помоћ наставника.
	ИСТОРИЈА И РАЗВОЈ ЈЕЗИКА -познавање континуитета развоја српског језика	Повезује историју и развој језика са контекстом и увиђа узрочно-последична везе.	Повезује најважније појмове везане за историју и развој језика и увиђа узрочно-последична везе.	Објашњава основне појмове везане за историју и развој језика.	Зна/препознаје основне појмове везане за историју и развој језика.
	ГЛАСОВИ И ГЛАСОВНЕ ПРОМЕНЕ -разумевање подела гласова и гласовних промена	Наводи карактеристике гласова у српском језику; дели реч на слоге у сложеним примерима. Уме да препозна, објасни и именује гласовне промене.	Разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; дели реч на слоге у сложеним примерима. Препознаје и именује гласовне промене у сложеним примерима.	Зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима. Препознаје већину гласовних промена у једноставним примерима.	Уз помоћ увиђа особине и врсте гласова; дели реч на слоге у познатим/парадигматским примерима. Уз помоћ гласовне промене у једноставним примерима.

	ВРСТЕ РЕЧИ -разумевање поделе речи на врсте и поврсте	Ученик у постпуности усваја наставне садржаје и самостално примењује стечена знања о променљивим и непроменљивим речима и њиховим подврстама у сложенијим примерима. Разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа.	Ученик у већој мери усваја наставне садржаје и углавном самостално примењује стечена знања о променљивим и непроменљивим речима и њиховим подврстама у сложенијим примерима. Разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа.	Ученик делимично усваја наставне садржаје, али не учи редовно, па грешу у примени стечених знања о променљивим и непроменљивим речима и њиховим подврстама. Делимично разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа.	Ученик ретко уме да дефинише наставне садржаје и не примењује стечена знања о променљивим и непроменљивим речима и њиховим подврстама у једноставнијим примерима. Ретко разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа. Потребна је стална помоћ наставника.
--	---	--	--	---	--

	ИМЕНСКЕ РЕЧИ И ПАДЕЖВИ СИСТЕМ -разумевање падежног система и његовог места у језичком систему; правилна употреба	Самостално ради непознате примере (Одређује врсту, подврсту речи, падеж и падежна значења, службу у реченици). Повезује облик речи са значењем и службом. Користи могућности синонимних облика. Добро познаје карактеристике врста и подврста речи.	Самостално ради уобичајене примере (Одређује врсту, подврсту речи, падеж и падежна значења, службу у реченици). Добро познаје карактеристике врста и подврста речи. Повезује облик речи са значењем и службом. Уз помоћ наставника/вршњака користи могућности синонимних облика.	Набраја и препознаје врсте и подврсте речи, падеже као и службе у реченици. Објешњава и препознаје основна падежна значења у једноставним примерима.	Набраја и препознаје врсте и подврсте речи и падеже. Набраја основна падежна значења као и службе у реченици.
--	--	---	--	--	---

	ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ -разумевање глаголског система и његовог места у језичком систему; правилна употреба	Наставни садржаји везани за глаголе, глаголске категорије и облике усвојени су у потпуности . Самостално примењује стечена знања о глаголским облицима у сложенијим примерима. Разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола. Требало би да ради на одређивању значења глаголских облика у непознатим примерима и процени стилске вредности.	Наставни садржаји везани за глаголе, глаголске категорије и облике усвојени су у већој мери. Самостално примењује стечена знања о глаголским облицима и разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола у једноставнијим непознатим примерима. Требало би да вежба одређивање глголских категорија и облика на непознатим сложеним примерима.	Наставни садржаји везани за глаголе, глаголске категорије и облике усвојени су у делимично. Уз помоћ примењује стечена знања о глаголским облицима и разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола у једноставнијим познатим примерима. Требало би да вежба одређивање глголских категорија и облика на непознатим једноставним примерима.	Наставни садржаји везани за глаголе, глаголске категорије и облике усвојени су у основном обиму. Уз стлну помоћ примењује стечена знања о глаголским облицима и разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола у једноставним познатим примерима. Потребна је стална помоћ наставника. Тредало би да ради на осамостаљивањ у у раду на примерима који су дати по угледу на познате једноставне примере.
--	--	--	---	--	---

	СИНТАКСА -разумевање синтаксичких јединица и њихових односа; правилна употреба	Ученик у постпуности усваја наставне садржаје и самостално примењује стечена знања о реченичним члановима у сложенијим примерима. Одређује комуникативну и предикатску реченицу, напоредне односе међу реченичним члановима и независним реченицама, као и врсту и службу зависних реченица.	Ученик у већој мери усваја наставне садржаје и углавном самостално примењује стечена знања о реченичним члановима у сложенијим примерима. Одређује комуникативну и предикатску реченицу, напоредне односе међу реченичним члановима и независним реченицама, као и врсту и службу зависних реченица.	Ученик делимично усваја наставне садржаје, али не учи редовно, па грешу у примени стечених знања о реченичним члановима. Делимично одређује комуникативну и предикатску реченицу, напоредне односе међу реченичним члановима и независним реченицама, као и врсту и службу зависних реченица.	Ученик ретко уме да дефинише наставне садржаје и не примењује стечена знања о реченичним члановима у једноставнијим примерима. Ретко одређује комуникативну и предикатску реченицу, напоредне односе међу реченичним члановима и независним реченицама, као и врсту и службу зависних реченица. Потребна је стална помоћ наставника.
	ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЛИРСКОГ КЊИЖЕВНОГ ДЕЛА -учавање и тумачење појмова везаних за лирско дело	Ученик самостално и целовито интерпретира песму. Уочава тему, мотиве и њихову повезаност. Тачно тумачи осећања, идеје и поруку песме. Препознаје и објашњава улогу стилских средстава, песничких слика, композиције, ритма и звучности. Своје ставове аргументује примерима из	Ученик правилно интерпретира већину битних елемената песме. Одређује тему, мотиве, осећања и поруку. Препознаје најважнија стилска средства и објашњава њихову улогу уз мању помоћ или са мање прецизности. Аргументује своје ставове примерима из текста, али не успева увек да их дубље	Ученик препознаје основне елементе песме (тему, главне мотиве, расположење и поруку), али је тумачење делимично и претежно описно. Уочава поједина стилска средства, али њихову улогу објашњава непотпуно. Наводи примере из текста, али их не користи увек као аргумент. Књижевнотеор	Ученик уз помоћ наставника препознаје основну тему или поједине мотиве песме. Интерпретација је непотпуна и своди се на препричавање или издвајање појединих стихова без дубљег тумачења. Тешко уочава стилска средства и не уме да објасни њихову улогу. Одговори су кратки, несигурни и слабо

		текста, повезује поједине елементе у смисаону целину и износи оригиналан, али текстом утемељен лични доживљај. Користи одговарајућу књижевнотеоријску терминологију.	повеже у јединствено тумачење. Књижевне појмове употребљава углавном тачно.	ијске појмове примењује уз повремене грешке.	поткрепљени текстом. Књижевне појмове користи уз значајне грешке или их не користи.
	ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЕПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ДЕЛА -учавање и тумачење појмова везаних за епско дело	Тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело. Повезује са другим уметничким делима. Изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже.	Повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања • Историјски оквир појаве и делања јунака Одређује • мотиве, • идеје, • композицију, • форму, • карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) • и њихову међусобну повезаност • Стилска средства	Повезује информације и идеје изнете у тексту, учавачко јасно исказане односе: • временски след, • средство – циљ, • узрок – последица и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту Учава битне елементе књижевноуметничког текста: • мотив, • тему, • фабулу, • време и место радње, • лик...	Проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима и на начин који највише одговара ученику Разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног

	АКТИВНОСТ НА ЧАСУ -учешће у раду -однос према обавезама -однос према другима	Веома активно учествује у раду на часу; Редовно извршава своје обавезе; Поштује потребе других и сарађује у ради и комуникацији.	Активно учествује у раду на часу; Најчешће извршава своје обавезе; Показује спремност на сарадњу са другима.	Спорадично учествује у раду на часу; Делимично извршава своје обавезе; Показује спремност на сарадњу са другима.	Ретко учествује у раду на часу; Веома ретко извршава своје обавезе.
	Писмена провера постигнућа ученика (контролна вежба обавља се у току оба полугодишта)	Начини оцењивања: Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова.. Ниво исхода: памћење (навести, препознати, идентификовати...) Критеријуми за оцењивање контролне вежбе: оцена 1- 0-29%; оцена 2 од 30-49%; оцена 3 од 50-69% ; оцена 4 од 70-85% и оцена 5 од 86-100%.			
	РАД У ГРУПИ Учешће у раду Одговорност Сарадња Комуникација Допринос заједничком циљу	-активно учествује током целог рада и даје допринос заједничком задатку. -одговорно и на време извршава свој део задатка. -слуша друге, уважава њихове идеје и доприноси заједничком решавању задатка. -јасно износи своје идеје, пажљиво слуша друге и активно учествује у договору. -рад и ангажовање значајно	-углавном активно учествује у раду. -углавном одговорно извршава свој део задатка. -сарађује са осталим члановима групе и уважава њихове предлоге. -углавном јасно износи своје идеје и слуша друге. -допринос је видљив и користан за групу.	-чествује повремено и укључује се уз подстицај групе. -извршава свој део задатка уз повремено подсећање или помоћ. -сарађује са групом, али понекад теже прихвата туђе предлоге. -учествује у разговору, али не увек активно или јасно. -допринос је мањи, али доприноси раду групе.	-ретко учествује у раду или препушта рад другима. -не извршава свој део задатка или га препушта другима. -недовољно сарађује или омета заједнички рад. -веома ретко се укључује у договор или не уважава саговорнике. -допринос је веома мали или изостаје.

		доприносе успеху групе.			
	.ПРОЈЕКТИ Плакат, пано... Организација материјала – Садржај и примереност слика, шема, дијаграма... – Квалитет позадинских слика... – Написани текст – Усмено представљање – Садржај – Начин представљања	- иновативан и стилски (провокативан, атрактиван, привлачи пажњу, оригиналан, јединствен, креативност визуално препознатљива, лична креација; актуелан, модеран, допадљив) - организација омогућава једноставно сналажење у садржају - прегледан и систематичан - јасан распоред садржаја - наведени аутори плаката - маштовито изабране - преносе поруку на информативан начин -садржај слика, дијаграма... - усклађен однос слике и текста - слика или графика прати текст и обрнуто - употреба слика... које није потребно додатно описивати текстом - превладава слика која даје јасну поруку - примерено коришћење текста - текст је кратак, што даје на квалитету - цитати (наводи) правилно коришћени - порука јасна, истакнута, визуелно прегледна - тема је у целини обрађена - важни подаци су истакнути - подаци су тачни. Излагање -Садржај (знање ученика) - тема у потпуности представљена/образложена - кратко и јасно представљање (без непотребних података) - јасна, упечатљива порука, долази до изражаја на први поглед - порука препознатљива, логична и сажета - излаже самостално и тачно, повезује садржаје - приказ садржаја указује на њихову усвојеност и повезивање с многим садржајима (и других предмета) неопходним за потпуну изградњу концепта - добро увежбано представљање - уклапа се у временско ограничење -Начин - у излагању додатно развија разумевање теме - излагање привлачи пажњу публике, изнесено је смислено - говори течно и јасно, без читања с плаката -Одговарање на питања - показује висок ступањ разумевања садржаја - на одговарајућим местима прикладно проширује одговор			

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (1. страни језик)
РАЗРЕДНА НАСТАВА

ПРВИ разред:

Ученици првог разреда се у току школске године оцењују описно. Описна оцена представља опис постигнућа ученика у остваривању исхода, циљева и задатака прописаних Планом и програмом наставе и учења, као и степена ангажовања и напредовања ученика.

Наставник континуирано прати постигнућа и активности ученика на часовима и води евиденцију о напредовању и ангажовању како у ес дневнику, тако и у својој педагошкој свесци током читаве школске године.

Ученик првог разреда **у потпуности је савладао** предвиђене наставне садржаје уколико наставник процени да су сви дефинисани исходи испуњени уз самостално напредовање и стално ангажовање ученика:

- Ученик разуме фреквентне и уобичајене усмене исказе, као и кратке, једноставне усмене прилоге везане за познате теме, појаве и догађаје.
- Обавља основне језичке функције (давање и тражење, тј. размена информација о искуствено блиским ситуацијама и појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења).
- Ученик правилно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила.

Ученик коме је потребна мања помоћ наставника приликом остваривања неких од дефинисаних исхода, **савладао је** предвиђене наставне садржаје, али изостаје самосталан рад, односно потребна је одређена помоћ и усмеравање наставника:

- Ученик разуме најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и развојног говора.
- Уме да обави основне комуникативне активности (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање информација о себи, распитивање о суштинским информацијама које се тичу саговорника).
- Ученик познаје изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група.

Ученик коме је потребна већа помоћ наставника за остваривање дефинисаних исхода на часовима сматра се да није у потпуности савладао наставне садржаје и да изостаје његов напредак и језички развој уз недостатак ангажовања:

- Ученик разуме уобичајене речи, изразе, фразе и кратке везане усмене исказе и записе који се тичу његових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања.
- Сналази се у кратким и увежбаним комуникационим улогама, уз употребу научених и уобичајених фраза и формула (постављање питања и давање одговора).
- Ученик препознаје исправан изговор већине гласова и гласовних група, као и једноставне граматичке елементе и конструкције.

Ученик који није остварио ниједан или веома мали број дефинисаних исхода сматра се да **није савладао** предвиђене наставне садржаје уз изостајање његовог напредовања, језичког развоја и ангажовања.

ДРУГИ-ЧЕТВРТИ разред:

Оцењивање ученика 2-4. разреда је бројчано и врши се:

1) Писаним путем (осим код ученика другог разреда код којих је писање необавезна и прилагођена споредна активност, због употребе латиничног писма)

2) Усменим путем

3) Праћењем активности и ангажовања на часу и кроз израду домаћих задатака

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

1) **Писане провере** постигнућа оцењују се на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

86-100% оцена одличан (5)

70%-85% оцена врло добар (4)

50%-69% оцена добар (3)

33%-49% оцена довољан (2)

до 32% оцена недовољан (1)

Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.

2) Оцена на **усменом** одговарању формира се на основу учениковог одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – ученик је у стању да самостално примењује научене речи и изразе, у потпуности разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника. Разуме изражена осећања, жеље и расположења. Течно и са лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватни живот, свакодневне навике, искуства и догађаје. Пружа основне информације о себи и тражи исте од својих саговорника. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. Успешно ради у различитим облицима рада.

Врло добар (4) – ученик је способан да функционално усвоји појмове, речи и изразе, а уз мању помоћ наставника их повезује и изводи закључке. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору. Саставља краће исказе о себи, својој породици и непосредном окружењу. Уз краће паузе и мању помоћ наставника, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства и догађаје користећи једноставна језичка средства. Сналази се у различитим облицима рада.

Добар (3) - ученик углавном разуме појмове, речи и изразе, може самостално да наведе граматичке појмове и појмове из вокабулара и објасни их уз делимичну помоћ наставника. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставном језичком контексту. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима. Захтеве обавља делимично и уз помоћ наставника.

Довољан (2) – ученик препознаје основне појмове, фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. Уз већу помоћ наставника разуме веома кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. У стању је да вербализује искључиво просте реченице и изрази најосновније потребе уз минималну примену у језичком контексту/комуникативној ситуацији.

Недовољан (1) - ученик не показује способност репродукције нити препознавања основних појмова, речи и израза. Ни уз велику помоћ наставника не разуме најједноставније захтеве ни упутства. Не показује жељу за напредовањем нити ангажовањем.

3) **Активност ученика** се прати континуирано и вреднује током читаве школске године.

У активност улази и редовност/самосталност/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала неопходног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима, учесницима у процесу учења, такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика, најчешће у његову корист, али и мотивација за даљи рад и напредовање.

ПРЕДМЕТНА НАСТАВА

Критеријуми оцењивања сачињени су у складу са исходима, циљевима и задацима прописаних Планом и програмом наставе и учења предмета, Општим стандардима постигнућа за енглески језик и уз поштовање Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

ПЕТИ - ОСМИ РАЗРЕД

Приликом оцењивања ученика 5-8. разреда (које је бројчано и формативно) обухваћене су следеће **компетенције**:

- 1) Разумевање (писаног/слушаног) садржаја
- 2) Усмено изражавање
- 3) Писмено изражавање

1) Мерила за компетенцију разумевања:

Одличан 5- ученик разуме саговорника и усмено излаже у уједначеном и примереном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст и одговара на питања у вези са њим, са лакоћом влада материјом и вештинама добре комуникације. Поштује саговорника, износи своје ставове и прихвата различитост у мишљењу.

Врло добар 4- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад нешто поновити, потребно је више пута поновити поједине информације код писаног и слушаног садржаја како би разумео.

Добар 3 - разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати и постављати досатна питања како би дошао до одговора.

Довољан 2 - има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, уз доста потешкоћа и уз објашњења и поједностављења донекле разуме, писану и говорну материју.

Недовољан 1 – велике потешкоће код разумевања усменог излагања и након додатних објашњења и поједностављања од стране наставника.

2) Мерила за усмено излагање:

Одличан 5 – ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору, правилним изговором течно изговара реченице и нема већих граматичких грешака. Мисли које излаже смислене су и са логичким следом, поштује саговорника, прихвата различитости у мишљењу, поштује правила добре комуникације.

Врло добар 4 - ученик говори правилно, уз мање граматичке грешке које не утичу на разумевање смисла реченице; понекад користи реч или фразу која је неадекватна и погрешно је изговара.

Добар 3 - ученик може да комуницира уз понављање одређеног броја устаљених фраза и фраза које су најчешће у говору. Ученик има делимичних потешкоћа у читању, изговору и интонацији.

Довољан 2 - ученик прави велике и честе грешке у разговору и изговору што отежава изражавање мисли и разумевање од стране слушаоца; ретко налази праве речи и фразе, тешко се изражава, уз већу помоћ наставника понавља устаљене фразе.

Недовољан 1 - ученик има великих потешкоћа да се самостално изражава, користећи најосновније и најучесталије фразе и изразе, има потешкоћа у читању, изговору и интонацији. Смисао изреченог је у великој мери нејасан и неразумљив.

3) Мерила за компетенцију писменог изражавања:

Одличан 5- ученик може у писаној форми да изрази своје мисли самостално и без већих граматичких и правописних проблема; редовно извршава све писане домаће задатке, има добру технику решавања тестова и успешан је у томе. Реченице које саставља смислене су и уз поштовање правила нормативне граматике.

Врло добар 4 - ученик у писаној форми изражава своје мисли самостално уз понеке

граматичке и правописне грешке које не ремете разумевање; готово редовно ради писане домаће задатке; има врло добар резултат на тесту и проверама знања.

Добар 3 - ученику је потребна помоћ да изрази своје мисли писаним путем и прави честе и веће правописне и граматичке грешке; делимично редовно ради домаће задатке; углавном остварује просечан резултат на тесту и проверама знања.

Довољан 2 - ученик има великих потешкоћа да се самостално писмено изрази, прави учестале и озбиљне правописне и граматичке грешке; нередовно ради домаће задатке; постиже минималан успех на тествима и проверама знања.

Недовољан 1 - прави велике грешке у писаном изражавању и у основним граматичким облицима, потребно је да редовније ради домаће задатке како би постигао напредак и минималан број бодова на тесту и проверама знања – основни ниво.

Оцењивање ученика од петог до осмог разреда је бројчано и врши се:

1) Писаним путем

2) Усменим путем

3) Праћењем активности на часу и кроз израду домаћих задатака/пројектних Активности

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

Ученици 5-8. разреда имају 1 писмени задатак по полугодишту и најмање 1 писану проверу уз претходну најаву садржаја програма наставе и учења који ће се писмено проверавати. Распоред писаних провера дужих од 15 минута уписује се у дневник и објављује се за сваки разред на огласној табли школе и на званичном Сајту школе. Распоред може да се мења на предлог наставника, уз сагласност одељењског већа. Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика.

1) **Писане провере** постигнућа се оцењују на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

86-100% оцена одличан (5)

70%-85% оцена врло добар (4)

50%-69% оцена добар (3)

33%-49% оцена довољан (2)

до 32% оцена недовољан (1)

Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.

2) Оцена добијена **усменим** путем се формира на основу учениковог одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује изузетно велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. У стању је да самостално искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Правилно и самостално изражајно чита. Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. На матерњем и страном језику саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Врло добар (4) – Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме једноставне фреквентне речи и изразе, а приликом изражавања користи једноставна језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. У стању је да уз мању помоћ наставника успешно искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног

текста. У великој мери правилно и самостално изражајно чита. Ученик у великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. У великој мери показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Добар (3) – Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања користи једноставније језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Углавном правилно чита. Делимично је у стању да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Ученик у довољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама и логичког повезивања појмова.

Довољан (2) – Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене основне, најфреквентније појмове, речи и изразе уз мали степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном најједноставније речи, кратке и једноставне поруке и упутства и користи најједноставнија језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника. Ученик је у стању да искључиво уз помоћ наставника искаже једноставну усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста и то на нивоу репродукције. Ученик у малој мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције, уз повремену минималну примену.

Недовољан (1) – Ученик уз велике потешкоће и уз велику помоћ наставника не препознаје нити разуме планом и програмом предвиђене основне појмове, речи и изразе, не уме да их репродукује нити примени у усменом изражавању. Ученик не показује самосталност у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста. Ученик у недовољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања, без способности репродукције и минималне примене.

3) **Активност ученика** се прати континуирано и вреднује током читаве школске године. У активност улази и редовност/самосталност/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала неопходног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима, учесницима у процесу учења, такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика, најчешће у његову корист, али и мотивација за даљи рад и напредовање.

Уколико ученик не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање, као ни жељу за напредовањем, оцењује се оценом недовољан (1).

Оцењивање/вредновање пројектних активности углавном има мотивациону улогу и вреднује се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

Оцењивање ученика који наставу прате по ИОП-у

Ученик коме је потребна додатна подршка у образовању оцењује се у односу на остваривање циљева и стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана или у односу на прилагођене стандарде постигнућа при чему

се вреднује и однос ученика према раду и постављеним задацима/захтевима предмета у складу са његовим способностима.

Оцењивање ученика по ИОП-у 1 се врши на основу ангажовања и степена остварености постојећих стандарда и очекиваних исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Оцењивање ученика по ИОП-у 2 се врши на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Вредновање је усмерено на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијању његовог самопоуздања и осећаја напредовања.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, примењује се индивидуални приступ у сарадњи са педагошко-психолошком службом школе.

Оцењивање ученика по ИОП-у 3 (индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима) се врши на основу праћења остваривања прописаних циљева, општих и посебних стандарда постигнућа и његовог ангажовања у настави по обогаћеном и проширеном програму. Процењује се степен остварености циљева, знања и вештина које превазилазе стандардни ниво за редовно одељење.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ИЗ ПРЕДМЕТА МУЗИЧКА КУЛТУРА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

ОШ „Бранислав Нушић”, Београд
Наставник музичке културе: Велибор Васовић

Настава музичке културе подразумева учешће свих ученика, а не само оних који имају музичке предиспозиције. Како је предмет музичка култура синтеза вештина и знања, полазна тачка у процесу оцењивања треба да буду индивидуалне музичке способности и ниво претходног знања сваког ученика. Битни фактори за праћење музичког развоја и оцењивање сваког ученика су ниво његових постигнућа у односу на дефинисане исходе као и рад, степен ангажованости, кооперативност, интересовање, став, умешност и креативност. Тако се у настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене, због тога што се конкретни резултати упоређују са индивидуалним ученичким могућностима. Главни критеријум за процес праћења и процењивања је начин ученичке партиципације у активностима које се одвијају на часу. У зависности од области и теме, постигнућа ученика се могу оценити усменом провером, краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања, користе се и друге начине оцењивања као што су:

1. допринос ученика за време групног рада,
2. израда креативних задатака на одређену тему,
3. рад на пројекту

Критеријуми оцењивања из предмета Музичка култура за други циклус основног образовања

ОШ „Бранислав Нушић”, Београд

Наставник музичке културе: Велибор Васовић

Настава музичке културе подразумева учешће свих ученика, а не само оних који имају музичке предиспозиције. Како је предмет музичка култура синтеза вештина и знања, полазна тачка у процесу оцењивања треба да буду индивидуалне музичке способности и ниво претходног знања сваког ученика. Битни фактори за праћење музичког развоја и оцењивање сваког ученика су ниво његових постигнућа у односу на дефинисане исходе као и рад, степен ангажованости, кооперативност, интересовање, став, умешност и креативност. Тако се у настави музичке културе за исте васпитно-образовне задатке могу добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене, због тога што се конкретни резултати упоређују са индивидуалним ученичким могућностима. Главни критеријум за процес праћења и процењивања је начин ученичке партиципације у активностима које се одвијају на часу. У зависности од области и теме, постигнућа ученика се могу оценити усменом провером, краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања, користе се и друге начине оцењивања као што су:

1. допринос ученика за време групног рада,
2. израда креативних задатака на одређену тему,
3. рад на пројекту.

Музичка култура: Елементи и критеријуми праћења и вредновања у 5, 6, 7. и 8. разред

5.разред: 2 часа недељно; - 4 оцене у полугодишту. 6.- 8.разред: 1.час недељно; 2 оцене у полугодишту.

	Одличан (5)	Врлодобар (4)	Добар (3)	Довољан (2)	Недовољан (1)
1.Упознавање музичких епоха	Ученик је у стању да искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека одређене епохе која се изучава. Познаје детаљније карактеристике музике епохе која се изучава: инструменте, лествице, композиторе и друге значајне податке везане за музику епохе која се изучава.	Познаје детаљније карактеристике музике епохе која се изучава.	Делимично познаје карактеристике музике у оквиру одређене епохе	Познаје само назив и време трајања одређене епохе	Ученик не сарађује, не показује ни минимума заинтересованости у савлађивању основних елемената музике епохе која се изучава.
2.Музички инструменти	Ученик анализира и критички просуђује извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. Познаје делове,	Ученик познаје грађу, историјат у улогу инструмената који се изучавају.Повезује средстава изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције.	Уме да препозна већину обрађених инструмената, као и припадност групи и подгрупи	Ученик препознаје само по неки, најчешће најпопуларнији инструмент	Ученик није активан на часу и не сарађује. Не познаје ни један инструмент који се изучава.

	историјат, примену инструмента у различитим саставима				
3. Слушање музике	Ученик може на основу опажених одлика музичких елемената, да опише карактер музичког дела, препознаје и разуме различите технике свирања и певања, структуралне елементе дела, као и стилску и жанровску припадност. Може да “открије” фолклорне елементе у уметничкој музици, познаје основне одлике духовне, а разликује и изворну од новокомпоноване музике	Ученик може уз малу помоћ наставника, да уочи основне одлике музичких елемената и да на основу њих опише карактер музичког дела. Може да препозна инструменталне и вокалне саставе као и стилску и жанровску припадност. Углавном препознаје карактеристике српске народне музике и елементе стилизације	Ученик може уз помоћ наставника, да опише карактер музичког дела. Може да препозна инструменталне и вокалне саставе као и стилску и жанровску припадност. Углавном препознаје карактеристике српске народне музике	уз велику помоћ наставника, ученик препознаје основна темпа и динамику, а приближно одређује и карактер дела. Разликује вокалну од инструменталне музике а световну од духовне	Ученик не жели ни уз помоћ наставника, да изрази своја запажања и утиске о музичком делу
4. Извођење музике	Ученик је у стању да искаже своја осећања у току извођења музике (изражајно певање и/или свирање), примењује	Ученик користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције,	Ученик пева песме научене по слуху, уме да изведе ритам песама на неутрални слог. Примењује принцип сарадње у	Ученик пева по слуху, без довођења у везу текста и мелодијске линије. Изводи једноставну ритмичку пратњу на ритмичким	Ученик одбија да пева или свира и не показује интересовање за сарадњу.

	принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању, солмизацијом изводи ритам обрађених песама са нотног текста. Ученик користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције, уме да изведе ритам песама на неутрални слог. Ученик учествује у школским приредбама и манифестацијама, као активан учесник	уме да изведе ритам песама на неутрални слог. Пева песме по нотама уз тактирање. Учествоје у школским приредбама и манифестацијама, као активан учесник, користи могућности	заједничком музицирању.	инструменти ма.	
5. Музичко стваралаштво	Ученик може да осмисли ритмичку пратњу или мању музичку целину, да је запише и одсвира, да импровизује или варира датую мелодију или да одабере одговарајућу (од понуђених)	Ученик може, уз малу помоћ наставника, да осмисли ритмичку пратњу или мању музичку целину, да је запише и одсвира. Да уз помоћ наставника ствара своју бројалицу и успешно је изводи. Такође, уз малу	Ученик може, уз помоћ наставника, да импровизује ритмичку пратњу за песму коју зна. Уз помоћ наставника ствара своју бројалицу, али није сигуран приликом извођења	Уз велику помоћ наставника, ученик може да импровизује ритмичку пратњу за песму коју зна. Није у стању да ствара своју бројалицу	Ученик не жели, ни уз помоћ наставника, да учествује у било каквом музичком стваралачком чину

	за одређену сцену или догађај. Успешно самостално ствара бројалицу, а понекад успешно додаје и мелодију. Може да осмисли, нацрта и направи музички инструмент.	помоћ, може да осмисли и направи музички инструмент.			
--	--	--	--	--	--

Критеријуми оцењивања ученика из предмета ЛИКОВНА КУЛТУРА за школску 2026/2027.

Ученици се оцењују усмено, проценом практичног рада и стваралачким ангажманом.

Рад подразумева припрему за час, комплетан прибор, ангажовање, дискусију, критичко мишљење, идеју, кретивност, скицирање и практичан рад (цртање, сликање, вајање...).

Ликовни рад се оцењује бројчаном оценом од 1 до 5.

Ученик треба да има минимум 4 оцене у полугодишту у 5. разреду и минимум две оцене од 6. до 8. разреда.

Бројчано оцењивање успеха ученика из предмета обавља се на основу следећих критеријума:

Оцена одличан 5:

- ученик доноси редовно прибор
- препознаје и усваја градиво
- ученик бира адекватна средства, материјале, технику, поступак помоћу којих ће најбоље реализовати задату тему и своју идеју
- самостално, на креативан и маштовит начин реализује задатак
- примењује знања о ликовним елементима за постизање одређених ефеката
- користи тачне термине из визуелних уметности примерене узрасту и садржају када образлаже свој рад.
- описује потребна знања и вештине које су неопходне у занимањима везаним за визуелне уметности.
- користи друга места и изворе нпр. библиотека, интернет....да би проширио своја знања
- разуме међусобну повезаност и утицај у-анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности, описује основне карактеристике и намеру уметника.

Оцена врло добар 4:

- ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета у потпуности, самостално, испуњавање захтева који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредним нивоима посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања
- ученик на занимљив начин истражује и обрађује материјал
- познаје и користи у свом раду изражајне могућности класичних и савремених медија ,

техника и материјала визуелних уметности

-бира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт

-познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности, нпр музеј, галерија , атеље , уметничка радионица

-зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу

-лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст

-користи тачне термине, нпр. текстура , ритам , облик....када образлаже свој рад и радове других.

Оцена добар 3:

-ученик који остварује напредак у савладавању програма-

-даје стереотипна решења

-минимално експериментише са материјалом

-видан је покушај али критеријуми делимично испоштовани

-описује свој рад и радове других нпр. исказује утисак

-описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља , култура и периода

-зна да наведе различита занимања за која су потреба знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима , нпр. костимограф, дизајнер , архитекта....

-труди се и усваја сугестије наставника

Оцена довољан 2:

-ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета

-испоштовани основни захтеви

-способан је да заврши цртеж до краја макар испоштован само један део постављених захтева

-разликује и користи у свом раду основне медије,материјале и технике визуелних уметности.

-ученик наводи карактеристике свог рада, али није у стању да објасни шта је желео да постигне

-описује свој рад и радове других

-и уз интервенцију и сугестију наставника не може да реализује задату тему.

Оцена недовољан 1:

-ученик не може да оствари ни минимум напредка у савладавању програма предмета

-не доноси прибор

-није способан да заврши цртеж ни уз помоћ и сугестију наставника

-не разликује појмове и не зна њихово значење

-не труди се да се ангажује у процесу наставе

Напомена: Свака оцена може да се коригује, да се награди сваки минималан напредак. На часовима је важна дисциплина сваког ученика јер од тога зависи радна атмосфера одељења. Закључна оцена зависи од рада и резултата као и ангажовања ученика у претходном периоду, а не само од последње оцене у полугодишту, дакле, закључује се просечна оцена.

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗ ПРЕДМЕТА ХЕМИЈА

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцелу:

одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

довољан (2) добија ученик чија знања, која је остварио, су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима, нити ангажовање.

• Закључна оцена

-утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена (најмање четири оцеле током полугодишта) које су унете у дневник од почетка школске године.

-закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцеле уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања, а не може бити мања од аритметичке средине свих појединачних оцена

-закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

ОСНОВНИ НИВО

ОПШТА ХЕМИЈА

У области општа хемија ученик зна:

- да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота на основу њихове сложености
- о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових практичних својстава
- на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу као и да се при променама укупна маса супстанце не мења
- да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и да се те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе
- тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима
- квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације
- шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу
- значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елементи једињења, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксиди киселина, база, со индикатор.

У области експеримента ученик уме да

- загрева супстанцу на безбедан начин
- измери масу, запремину и температуру супстанце
- у једноставним огледалима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да својства опише
- састави апаратуру и изведе поступак цеђења

НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области неорганске хемије ученик зна:

- основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитет и реакцију са кисеоником)
- везу између својстава неметала, метала и њихове практичне примене
- да препозна метале (на основу њихових физичких и хемијских својстава)
- да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења
- примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења
- основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли.

У области експеримента ученик уме да

- безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором.
- утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боју, мирис)
- докаже кисело-базна својства супстанце помоћу индикатора
- испита растворљивост соли

ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области органске хемије ученик зна:

- формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола,

- карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара
- основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара,
- практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара.

БИОХЕМИЈА

У области биохемије ученик зна:

- да наведе физичка својства (агрегатно стање и растворљивост) масти и уља, угљених хидрата, протеина
- примере и заступљеност масти и уља, угљених хидрата и протеина у намирницама

ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У области хемије животне средине ученик зна:

- значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине.

СРЕДЊИ НИВО

ОПШТА ХЕМИЈА

У области општа хемија ученик зна:

- како тип хемијске везе одређује својства супстанци (темп. топљења, кључања) као и растворљивост супстанци
- значење термина материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, изотоп, анхидрид, анализа, синтеза, неутрализација, супституција, адисија
- шта је засићен, незасићен и презасићен раствор
- да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и саставља једначине хемијских реакција неутрализације и супституције

У области експеримента ученик уме

- да изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварања, уситњавањем супстанце, мешањем)
- промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце и растварања (разблаживање и концентровање)
- у огледима да испитује својства супстанци и податке о супстанцама приказује табеларно или шематски
- израчуна процентни састав једињења на основу формуле и масу реактаната производа на основу хемијске једначине, тј. да покаже на основу израчунавања да се укупна маса супстанци не мења при хемијским реакцијама
- израчуна масу растворене супстанце и растварања на основу процентне концентрације раствора и обрнуто
- направи раствор одређене процентне концентрације

НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области неорганске хемије ученик зна:

- да основу назива оксида, киселина, база и соли састави формуле тих супстанци

- да пише једначине хемијских реакција бинарних једињења.

У области експеримента ученик уме да

- експерименталним путем испита растворљивост оксида и хемијску реакцију оксида са водом
- испита најважнија хемијска својства киселина (реакцију са металима и карбонатима)

ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области органске хемије ученик зна:

- да пише једначине хемијских реакција, сагоревања угљоводоника и алкохола

БИОХЕМИЈА

У области биохемије ученик зна:

- најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима

ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У области хемије животне средине ученик зна:

-објашњава настајање,последице и поступке за спречавање појаве киселих киша и ефеката стаклене баште,објашњава значај озонског омотача,узрок настанка озонских рупаи поседице

НАПРЕДНИ НИВО

ОПШТА ХЕМИЈА

У области општа хемија ученик зна:

- објашњава структуру атома, молекула и јона, које честице изграђују атоме и како од њиховог броја зависи наелектрисање молекула и јона
- објашњава разлику између чистих супстанци, елемената и једињења и смеша на основу врста честица које их изграђују и објашњава како честична грађа и хемијске везе одређују својства и промене супстанци
- објашњава зависност растворљиве супстанце од природе супстанце и растварача
- изводи стехиометријска израчунавања која обухватају однос масе и количине супстанце
- бира на основу својстава и састојака смеше одговарајући поступак за њихово раздвајање и изводи поступак
- планира експериментални поступак према задатом циљу за истраживања
- бележи, приказује резултате истраживања табеларно и графички, формулише објашњења и изводи закључак

У области експеримента ученик уме да

- на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање
- да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблеми /питању за истраживање,да бележи и приказује резултате табеларно и графички,формулише објашњење и изведе закључке
- да израчуна процентну заступљеност неке супстанце у смеси ,да изводи

стехиометријска израчунавања која обухватају реактант у вишку

НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области неорганске хемије ученик зна да:

- објашњава физичка и хемијска својства метала и неметала на основу структуре њихових атома и молекула
- објашњава хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) и пише одговарајуће хемијске једначине
- објашњава хемијска својства киселина (реакције са металима, базним оксидима, хидроксидима, карбонатима и бикарбонатима) и пише одговарајуће хемијске једначине
- објашњава хемијска својства база (реакције са киселинама и киселим оксидима) и пише одговарајуће хемијске једначине
- објашњава физичка и хемијска својства соли

У области експеримента ученик уме да

- изведе реакцију неутрализације

ОРГАНСКА ХЕМИЈА

У области органске хемије ученик зна да:

- објашњава хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина и естара и пише одговарајуће хемијске једначине
- објашњава практичну примену угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина и естара на основу својства која имају

БИОХЕМИЈА

У области биохемије ученик зна да:

- описује основну структуру молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине
- објашњава хидрогенизацију незасићених триациглицерола и сапонификацију, наводи производе хидролизе дисахарида и полисахарида и описује услове под којима долази до денатурације протеина.

ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У области хемије животне средине ученик зна:

- објашњава допринос хемије заштити животне средине и предлаже активности којима доприноси сзаштити животне средине.

ЕЛЕМЕНТИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА У ПОСТУПКУ ОЦЕЊИВАЊА

• **Иницијални тест** - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет.

Резултат иницијалног оцењивања не оцењује се и служи за планирање рада

наставника и даље праћење напредовања ученика.

• **Усмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једну оцелу у полугодишту треба дати на основу усмене провере постигнућа ученика. Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право једном у току полугодишта на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање. Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре почетка часа. Оцена добијена усменом провером знања саопштава се и образлаже ученику и уписује у дневник на истом часу. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

• **Писмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта.

Контролне вежбе

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се уписује у дневник у року од осам радних дана од дан

У табели су истакнути критеријуми за оцењивање контролне вежбе:

оцена	проценат	образовни ниво	образовни ниво
1	0-29%		
2	30%-49%	основни ниво	препознавање
3	50%-69%	средњи ниво	репродукција
4	70%-85%	средњи ниво	разумевање
5	86%-100%	напредни ниво	примена

Петнаестоминутне провере

Овакав вид провере обавља се без претходне најаве. Оцена са петнаестоминутне провере се не уноси у дневник, већ се евидентира у педагошкој свесци ради утврђивања и праћења остварености циља часа, савладаности дела реализованих садржаја или на крају полугодишта. Служи као повратна информација ученику и наставнику о постигнућу ученика и може се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцелу, а у најбољем интересу ученика.

• **Пројекат** - групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

• **Практични рад** (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак) - ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе/задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) и начина одбране (излагања).

Начини оцењивања: Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације....

• **Активност и резултати рада ученика** - су различите активности којима се показује примена знања ученика, самосталност, показане вештине у коришћењу материјала, алата, инструмената и др. у извођењу задатка, као и примена мера заштите и безбедности према себи, другима и околини, а које су у складу са програмом биологије.

У активности ученика улазе кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, рад лабораторијских вежби, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација. Наставник прати активности ученика и благовремено их бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика. Целокупна активност ученика може бити изречена сумативном оценом у дневнику.

Ученик се оцењује на основу:

- излагања и представљања (обрађених појмова, изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, графикони, табеле, постери...)
- писање есеја
- учешће у дебати и дискусији
- учешће на општинском, окружном или републичком такмичењу
- учешће у различитим облицима групног рада

• **Рад на часу** - је слободна наставникова процена о раду ученика током једног полугодишта/школске године.

Рад на часу подразумева: ученикову пажњу, праћење, активно учествовање у наставном процесу.

• **Радна свеска из хемије** - наставник може да оцени радну свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, тачност дати одговора

• **Домаћи задатак** - наставник вреднује сваки домаћи задатак (д. задатак мора одговорити захтеву задатог задатка; да буде потпун, тачан).

• **Ваннаставне активности** - подразумева ангажовање ученика у ваншколским активностима (*Фестивал науке, сарадња са институцијама у циљу промовисања науке, конкурс...*), као и током излета, посета...

• **Остало** - у закључну оцену за крај полугодишта/школске год. могу да уђу и остале активности и интересовања ученика, његова залагања, прикази занимљивих текстова из научно-популарне литературе, редован долазак на часове додатне и допунске наставе, припремне наставе...

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА КОЈИ ОСТВАРУЈУ ДОДАТНУ ПОДРШКУ У ОБРАЗОВАЊУ

Ученик који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану (ИОП-1) оцењивање се врши у односу на постојеће стандарде и очекиване исходе у ИОП-у.

Ученик који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану са прилагођеним стандардима постостигнућа (ИОП-2), оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и прилагођених стандарда

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и

обогаћен начин,применом индивидуалног образовног плана(ИОП-3),оцењује се на основу праћења остваривања прописаних циљева,општих и посебних стандарда постигнућа и ангажовања.

Наставник хемије Весела Рађеновић

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗ ПРЕДМЕТА БИОЛОГИЈА

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену:

одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

довољан (2) добија ученик који знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

ИСХОДИ ПО ТЕМАМА И РАЗРЕДИМА (По завршеној теми ученик ће бити у стању да...)

5. РАЗРЕД

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

- истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада;
- групише жива бића према њиховим заједничким особинама;
- одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића.

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

– идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење;

– једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље.

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

– прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке;

– разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота;

– поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате;

– користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и прикупљању резултата.

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

– доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи;

– направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу;

– предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу,

– илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава

ТЕМА: ЧОВЕК ИЗДРАВЉЕ

- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања

6. РАЗРЕД

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма;

- повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма;

- одреди положај органа човека и њихову улогу;

- цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама;

-користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата;-хумано поступа према организмима које истражује;

-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.

-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;

-разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

-направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише;

-размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима;

-илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином;

-истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода;

-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.

-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;

-разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

-истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода;

-идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту

-повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом;

-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.

-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;

-разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

-групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи;

-одреди положај непознате врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама;

- користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.
- табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;
- разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

- прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања;
- одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција;
- доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци;
- збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна;
- повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине;
- користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.
- табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;
- разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.

7. РАЗРЕД

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

- прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења;
- упореди бесполно и полно размножавање;
- идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији;
- одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији;
- шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ
- одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи;
- упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота” према начину на који обављају животне процесе;

- користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

- разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева;
- повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста– фосила;

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

- идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима;
- илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције;
- упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима;
- повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области– биому са животним формама које га насељавају;
- анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције;
- идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране;
- предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

- анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране;
- идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија);
- планира време за рад, одмор и рекреацију;
- доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци;
- аргументује предности вакцинације;
- примени поступке збрињавања лакших облика крварења;
- расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.

8. РАЗРЕД

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

- повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије;
- повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција;
- идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;
- илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

- одговорно се односи према свом здрављу;-изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота;
- повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;
- идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

- доведе у везу промену животних услова са еволуцијом живота на планети;
- истражи давно нестале екосистеме;

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

- повеже промене које се догађају у организму током животног циклуса са активностима гена;
- повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
- установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;
- критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи;
- повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије;
- истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;
- истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју;.

- **Закључна оцена** утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена (*најмање четири оцене током полугодишта) које су унете у дневник од почетка школске године.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

ШТА СЕ И КАКО ОЦЕЊУЈЕ

- **Иницијални тест** - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет.

Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

- **Усмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта. Најмање две оцене у полугодишту треба да буду на основу усмене провере постигнућа ученика.

Начини оцењивања: Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји, провера усвојености појмова усменим одговором ученика ...

Ниво исхода: Разумевање (навести пример, упоредити, објаснити, препричати...)

Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право једном у току полугодишта на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање. Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре. Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

- **Писмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта.

Термини: Период тестирања се планира и тај план је доступан на сајту школе. Наставник ће у недељи пред тестирање подсетити ђаке и прецизираће које лекције је потребно научити. Уколико ђак из оправданих или неоправданих разлога одсуствује са теста, радиће тест у термину који договори са наставником (услед оправданог изостанка) или први час како се буде појавио у школи (услед неоправданог).

Време израде: Ученици имају право да решавају тест цео час.

Спецификација теста: Тест се састоји из десетак питања различитих типова: отворени (есејни, кратак одговор и допуњавање) и затворени (вишеструки избор, алтернативни, ређање и повезивање). Поједина питања могу укључити попуњавање табеле или шеме, као и обележавање слике и енигматику (асоцијације и укрштенице). Нивои питања ће бити одређени стандардима постигнућа ученика. Макар три питања ће бити на првом стандарду, макар четири на другом и макар два на трећем. Израда теста: Тест је могуће

радити само плавом или црном хемијском оловком или пенкалом. Коректор се на тесту не користи.

Оцена се уписује у дневник у року од осам дана од дана провере.

У табели су истакнути критеријуми за оцењивање контролне вежбе:

оцена	проценат	образовни ниво	образовни ниво
1	0-29%		
2	30%-49%	основни ниво	препознавање
3	50%-69%	средњи ниво	репродукција
4	70%-85%	средњи ниво	разумевање
5	86%-100%	напредни ниво	примена

Тест у трајању до 15 минута обавља се без најаве, оцена се не уписује у дневник, а спроводи се ради утврђивања остварености циља часа и савладаности дела реализованих садржаја. Представља повратну информацију ученику и наставнику и може се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене.

• **Пројекат** - групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

Ниво исхода: Креирање и анализирање (поставити хипотезу, конструисати, планирати, реализовати, систематизовати, презентовати, вредновати...)

• **Практични рад** (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак) - ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе/задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) и начина одбране (излагања).

Начини оцењивања: Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације....

Ниво исхода: Примена (употребити, спровести, демонстрирати...)

ШТА СЕ И КАКО ОЦЕЊУЈЕ

• **Активност и резултати рада ученика** - су различите активности којима се показује примена знања ученика, самосталност, показане вештине у коришћењу материјала,

алата, инструмената и др. у извођењу задатка, као и примена мера заштите и безбедности према себи, другима и околини, а које су у складу са програмом биологије.

У активности ученика улазе кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, рад лабораторијских вежби, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација. Наставник прати активности ученика и благовремено их бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика. Целокупна активност ученика може бити изречена сумативном оценом у дневнику.

Додатно појашњење

Ученик се оцењује на основу:

- излагања и представљања (обрађених појмова, изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, графикони, табеле, постери...)

- писање есеја

- учешће у дебати и дискусији

- учешће на општинском, окружном или републичком такмичењу

- учешће у различитим облицима групног рада

- **Рад на часу** - је слободна наставникова процена о раду ученика током једног полугодишта/школске године.

Рад на часу подразумева: ученикову пажњу, праћење, активно учествовање у наставном процесу.

- **Школска свеска из биологије** - наставник може да оцени радну свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове...

- **Домаћи задатак** - наставник вреднује сваки домаћи задатак (д.задатак мора одговорити захтеву задатог задатка; да буде потпун, тачан).

- **Ваннаставне активности** - подразумева ангажовање ученика у ваншколским активностима (*Фестивал науке, Сат за нашу планету, Еко-фест, сарадња са институцијама у циљу промовисања науке, конкурси...*), као и током излета, посета...

- **Остало** - у закључну оцену за крај полугодишта/школске год. могу да уђу и остале активности и интересовања ученика, његова залагања, прикази занимљивих текстова из научно-популарне литературе, редован долазак на часове додатне и допунске наставе, припремне наставе...

Предметни наставници: Кристина Клипа и Љиљана Ђоровић-Јовановић

Критеријуми и елементи оцењивања у настави историје

Постигнућа ученика од 5. до 8. разреда у оквиру предмета историје оцењују се формативно и сумативно.

Ученик се из предмета историја оцењује најмање два пута у полугодишту у петом разреду, а четири пута у полугодишту у шестом, седмом и осмом разреду.

Иницијални тест - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања **не оцењује се** и служи за **планирање рада наставника и даље праћење** напредовања ученика.

Бројчано оцењивање:

Елементи оцењивања ученичких постигнућа из наставног предмета историја су: усвојеност садржаја, примена знања, активност и рад ученика на часу, израда презентација, паноа, рада на историјским изворима, учешће у пројектима.

Ученик се оцењује на основу:

- 1. усмене провере постигнућа**(усмена провера постигнућа ученика се обавља путем непосредног одговарања на часу)
- 2. практичног рада**(израда паноа, презентација, рад на историјским изворима,...)
- 3. активности и рада ученика на часу**((ангажовања ученика на сваком часу, мотивисаности, редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака, израду задатака на самом часу)

1. Критеријуми за усмену проверу постигнућа

Одличан (5) -Ученик је у целини усвојио основна и проширена знања, умења и вештине, примењује знања у новим околностима, познаје узроке и последице, уочава битно, самостално закључује на основу датих података,критички расуђује, поседује богат речник

и лако се изражава, испољава креативну активност на часу, показује интресовања и самоиницијативност;

Врлодобар (4) -Ученик је у целини усвојио основна знања и део проширених знања, самостално образлаже садржај, лако разуме, закључује и репродукује чињенице, лако се писмено и усмено изражава, испољава активност на већини часова,самостално и уз помоћ

наставника, примењује знања у новим околностима.

Добар (3) -Ученик је у целини усвојио основна знања, умења и вештине, схвата значење основних историјских појмова, уме да репродукује научено, самостално извршава основне

задатке, има тешкоће у тачном изражавању, уочава битно, али приликом закључивања потребна је помоћ наставника.

Довољан (2) -Ученик је усвојио , мада не у потпуности, основна знања, репродукује научено уз помоћ наставника, има склоност ка пасивном памћењу и механичком

репродуковању, има тешкоћа у изражавању, испољава несналажење у самосталном раду, несигуран је и нејасан у излагању градива.

Недовољан (1) -Ученик није усвојио основна знања, умења и вештине, не показује заинтересованост за процес учења, нити напредак, не показује разумевање садржаја ни уз помоћ наставника, није у стању да га самостално репродукује.

2. Критеријуми за практичан рад

Одличан (5) -Ученик зна самостално да издваја кључне појмове, креира, поштује хронологију и визуелну оригиналност. Ученик самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; у потпуности критички расуђује. Зна самостално да се сналази на мапи и да препозна шта је на илустрацији.

Врлодобар (4) - Ученик у великој мери зна самостално да издваја кључне појмове, креира, поштује хронологију и визуелну оригиналност. Ученик у већој мери самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и критички расуђује. У великој мери зна да се сналази на мапи и да препозна шта је на илустрацији

Добар (3) -Ученик у довољној мери зна самостално да издваја кључне појмове, поштује хронологију и визуелну оригиналност. Ученик понекад самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује. У довољној мери зна да се сналази на мапи и да препозна шта је на илустрацији.

Довољан (2) -Ученик у мањој мери зна самостално да издваја кључне појмове, поштује хронологију и визуелну оригиналност. Ученик је ретко самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује. У мањој мери зна самостално да се сналази на мапи, и да препозна шта је на илустрацији

Недовољан (1) Ученик не зна самостално да издваја кључне појмове, непоштује хронологију и визуелну оригиналност. Не зна самостално да се сналази на мапи, и да препозна шта је на илустрацији

3. Критеријуми за оцењивање активности и рада ученика на на часу:

Одличан (5)- ученик редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан за рад, показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања.

Врлодобар (4)- ученик се труди да редовно извршава своје обавезе, доноси прибор и домаћи, активан је на часу.

Добар (3)-ученик прати наставу, скоро увек доноси прибор и домаћи, активан је на часу али не у континуитету

Довољан (2)-ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор и домаћи и ретко кад је активан на часу, али записује оно што се од њега очекује.

Недовољан (1)- Недовољан успех- ученик не записује, нема прибор, не ради домаће

здатке и уопште није активан на часу.

Формативно оцењивање подразумева: редовно праћење и процену напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа, односно ангажовања ученика на сваком часу, мотивисаности. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика и ангажовања у оквиру предмета као и препоруке за даље напредовање.

Закључна оцена се изводи на основу аритметичке средине свих уписаних оцена у току школске године.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Критеријуми оцењивања ученика засновани су на циљевима и исходима прописаним Планом и програмом наставе и учења предмета Физичко и здравствено васпитање, Образовним стандардима за предмет, као и у складу са важећим Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

Настава физичког и здравственог васпитања усмерена је према индивидуалним могућностима и разликама ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, те се приликом процењивања, поред степена остварености прописаних захтева у току савладавања програма предмета, узимају у обзир и лични напредак ученика у односу на сопствена претходна достигнућа и индивидуалне могућности, као и ангажовање ученика у наставном процесу.

У настави предмета Физичко и здравствено васпитање континуирано се прати и вреднује:

- **Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању**

Активност и однос ученика према предмету континуирано се прати и вреднује током целокупног наставног процеса. Стално праћење наставник евидентира у својој педагошкој документацији, што подразумева:

- редовност присуствовања часовима физичког и здравственог васпитања;
- редовност доношења и вежбања у прописаној спортској опреми;
- активност и ангажовање у свим програмским садржајима и поштовање свих фаза часа;
- труд и залагање при савладавању нових моторних задатака;
- поштовање правила понашања на школским вежбалиштима;
- примењивање мера безбедности према себи, другима и околини и одговоран однос према објектима, справама и реквизитима;
- учествовање у ваннаставним и ваншколским активностима и др.

На основу сталног праћења и евиденције на часовима, врши се процена степена ангажовања ученика на основу наведених критеријума, те се сагледавањем свих критеријума формира оцена односа ученика према настави за одговарајући период:

одличан (5): веома висок степен ангажовања;

врло добар (4): висок степен ангажовања;

добар (3): делимично ангажовање;

довољан (2): ретко и нередовно ангажовање;

недовољан (1): изостанак ангажовања; ученик не показује ни минимум активности, интересовања и мотивације за учење и напредовање.

Оствареност постигнућа ученика прати се и формативним оцењивањем, где уз повратну информацију о степену ангажовања кроз наведена мерила, оцена садржи и препоруке за даље напредовање.

- **Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика** (напредак у усавршавању технике)

Усвајање моторичких знања, умења и навика, остварује се кроз примену основних и проширених програмских садржаја (моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине прописане Планом и програмом: атлетика, спортска гимнастика, тимске и спортске игре, ритмика и плес), примењујући основне дидактичко-методичке принципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода. Усвојена знања, умења и навике треба да омогуће ученицима њихову примену у спорту, рекреацији, свакодневним и специфичним ситуацијама.

Стицање знања, умења и навика је континуирани процес индивидуалног напредовања ученика у складу са њиховим психофизичким способностима. Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се вежбања слична али лакша од предвиђених или предвежбе.

Провера степена савладаности моторичких знања, умења и навика спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима, из области прописаних Планом и програмом наставе и учења предмета. Процена усвојености и примене знања приказом технике прописаних програмских садржаја обавља се по завршетку сваког тематског циклуса, на основу следећих критеријума:

одличан (5): ученик остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњава захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа прописаних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа; изводи моторичке задатке самостално, са сигурношћу, у складу са правилном техником извођења или са незнатним одступањима;

врло добар (4): ученик остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњава захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа прописаних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа; изводи моторичке задатке самостално или уз мању помоћ наставника, са сигурношћу, са мањим грешкама и одступањима од правилне технике извођења;

добар (3): ученик остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности испуњава захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу прописаних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа; изводи моторичке задатке уз инструкцију/помоћ наставника, са већим грешкама и одступањима од

правилне технике извођења, са несигурношћу али тако да се у извођењу уочава савладаност основе технике задатка;

довољан (2): ученик остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњава уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа; изводи моторичке задатке уз инструкцију/помоћ наставника, са великим грешкама и одступањима од правилне технике извођења, са великом несигурношћу, тако да се тешко уочавају основе карактеристике задатка;

недовољан (1): ученик не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и ни уз помоћ наставника не испуњава захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа; одбија да покуша са извођењем задатка, чак и уз помоћ наставника.

- **Приказ комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања)**

Достизањем исхода наставне области Физичке способности, чији је обим и интензитет прописан Планом и програмом, сходно узрасним карактеристикама ученика и њиховим индивидуалним способностима, ученици развијају своје физичке способности и подстичу се на самостално вежбање. Стичу се знања, вештине и ставови, који се могу примењивати у игри, спорту и свакодневном животу (основни појмови о вежбама, терминологија вежби, начин како се неко вежбање изводи, чему конкретна вежба и вежбање служи итд.).

Процена се врши приликом приказа комплекса усвојених вежби обликовања, на основу степена усвојености вежби и примене теоријских знања (познавање терминологије и поделе вежби, познавање значаја и утицаја вежби на организам).

- **Индивидуални напредак моторичких способности**

Индивидуални напредак моторичких способности сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на сопствена претходна достигнућа и могућности, као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Напомене:

Обавезне физичке активности (V и VI разред)

Похађање часова Обавезних физичких активности (ОФА) у V и VI разреду је обавезно и вреднује се при праћењу и оцењивању Физичког и здравственог васпитања.

Праћење физичког развоја и моторичких способности

Праћење физичког развоја и моторичких способности у свим разредима спроводи се на почетку и крају школске године, на основу Приручника за праћење физичког развоја и развоја моторичких способности ученика у настави физичког васпитања, (Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2016), применом Националне батерије тестова.

Ослобађање ученика од наставе физичког и здравственог васпитања

Ученик може бити ослобођен само од практичног дела програма наставе за одређени период, полугодиште или целу школску годину, на основу препоруке изабраног лекара.

Ученик ослобођен практичног дела у обавези је да присуствује часовима. За рад са ослобођеним ученицима наставник сачињава посебан програм рада базиран на усвајању теоријских и васпитних садржаја у складу са програмом.

Код ученика ослобођених од практичног дела наставе, наставник прати и вреднује познавање теоријских и васпитних садржаја прописаних програмом, уз праћење ангажовања у извршавању прописаних обавеза: познавање основних спортских правила; познавање технике извођења вежби и елемената технике спортских грана и дисциплина предвиђених програмом; информације о физичком вежбању, спорту, здрављу; познавање основних здравствено-хигијенских правила вежбања; учешће у организацији ваннаставних активности и сл.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, наставник може извршити усменим или писменим путем.

Рад са ученицима са здравственим потешкоћама организује се у сарадњи са одговарајућом здравственом установом. За такве ученике сачињава се посебан програм примерен здравственом стању ученика и реализује се искључиво у сарадњи са лекаром специјалистом, који одређује врсту вежби и степен оптерећења.

Ученицима са инвалидитетом настава се прилагођава у складу са њиховим могућностима и врстом инвалидитета, а праћење, вредновање и оцењивање врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.

Ученику који стиче образовање и васпитање по **индивидуалном образовном плану**, а не испуњава захтеве по прилагођеним стандардима постигнућа, ревидира се индивидуални образовни план.

Критеријуми оцењивања
Разред: V

Предмет: Математика

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	- За задати број одређује претходника и следбеника; -Разликује парне и непарне бројеве; - Врши једну рачунску операцију са природним бројевима; - Дели са остатком једноцифреним бројем; - Наводи правила дељивости са 2, 5 и декадном јединицом и уз помоћ њих без рачунања зна да ли је задати број дељив са 2, 5 и декадном јединицом; - Разликује просте и сложене бројеве до 20; - Разуме појам скупа као и појмове : празан скуп, једнакост скупова, подскуп скупа; - Уме да нацрта Венов дијаграм и да га протумачи; - Одређује унију, пресек и разлику два скупа ако су скупови дати навођењем елемената и Веновим дијаграмом.	- Рачуна вредност једноставнијег бројевног израза; - Решава једноставну линеарну једначину; - Разуме појмове садржалац и делилац; - Примењује основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадном јединицом; - Разликује просте и сложене бројеве, уме да одреди НЗС и НЗД - Употребљава одговарајуће скуповне ознаке, изводи скуповне операције уније, пресека, разлике; - Уме на основу Веновог дијаграма да запише елементе уније, пресека и разлике два скупа.	- Рачуна вредност израза са више рачунских операција различитог приоритета укључујући и заграде; - Користи бројеве и бројевне изразе у једноставним проблемским ситуацијама; - Саставља и решава линеарну једначину и неједначину; - Примењује основна правила дељивости у сложенијим задацима; - Примењује дељивост у проблемским ситуацијама; - Примењује НЗС и НЗД; - Решава изразе са скуповним операцијама; -Тумачи Венов дијаграм два или три скупа и користи га у проблемским задацима.	- Рачуна вредност сложеног бројевног израза; - Користи бројеве и бројевне изразе у сложенијим проблемским ситуацијама; - Саставља и решава сложену линеарну једначину и неједначину; -Примењује дељивости у сложенијум проблемским ситуацијама; - Примењује НЗС и НЗД у сложенијим проблемским ситуацијама; - Користи Венов дијаграм и скуповне операције за решавање проблемских задатака.

ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЈЕКТИ	- Распознаје геометријске објекте (права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.); - Распознаје паралелне и нормалне праве; - Уме да опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива); - Одређује однос тачке и праве; - Одређује однос тачке и равни; - Црта вектор датог интензитета.	- Црта геометријске објекте користећи прибор; - Разликује паралелне и нормалне праве и уме да их нацрта; - Уме да упореди, сабира и одузима дужи конструктивно и рачунски; - Анализира односе датих геометријских објеката и записује их математичким симболима; - Преслика дату дуж и троугао централном симетријом; - Транслира дуж и троугао за дати вектор.	- Преслика дати геометријски објекат централном симетријом у односу на дату тачку; - Преслика геометријски објекат трансформацијом за дати вектор; - Сабира и одузима више дужи конструктивно; - Уочава скупове тачака у пресеку различитих геометријских објеката - Уочава однос између две или више кружница (кругова).	- Пресликава дати геометријски објекат централном симетријом у односу на тачку која није непосредно дата у задатку; - Пресликава геометријски објекат трансформацијом за вектор који није непосредно дат у задатку; - Математички моделује проблем из свакодневног живота и решава га коришћењем односа међу објектима, трансформацијом или централном симетријом.
УГАО	- Наводи елементе угла - Разликује врсте углова (оштар, прав, туп, опружен и пун); - Црта оштар, прав, туп, опружен и пун угао; - Одређује меру датог угла уз помоћ угломера; - Црта угао задате мере помоћу угломера; - Рачунски сабира и одузима углове изражене у степенима.	- Влада појмовима суседни, упоредни, унакрсни углови, уочава њихове моделе и равни и уме да их нацрта; - Упоредије углове дате у истој јединици мере; - Сабира и одузима углове графички; - Рачунски сабира и одузима углове који нису изражени само у степенима; - Одређује комплементне и суплементне углове и рачуна са њима	- Одређује суплементне, комплементне, упоредне, унакрсне углове и рачуна са њима; - Влада појмовима углови на трансверзали и углови са паралелним крацима; - Уочава моделе углова на трансверзали и углова са паралелним крацима у равни и	- Идентификује врсте и описује својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примењује њихове узајамне односе; - Рачуна са угловима користећи

		ако нису изражени само устепенима.	уме да одреди њихове мере.	особине углова на трансверзали и углова са паралелним крацима; - Математички моделује и решава проблем из свакодневног живота за чије решење су потребни углови.
РАЗЛОМЦИ	- Чита и записује разломак, - Разликује праве и неправе разломаке; - Претвара неправи разломак у мешовит број и обрнуто; - Претвара децимални запис у разломак и обрнуто; - Поређи по величини разломке истих именилаца или истих бројилаца; - Поређи разломке у децималном запису; - Проширује и скраћује разломак датим бројем; - Врши једну рачунску операцију са разломцима (сабира и одузима разломке истих именилаца, сабира и одузима разломке у децималном запису).	- Упореджује по величини разломке који немају исти именилац или исти бројилац; - Одреди положај тачке на бројевној полуправој, са уцртаном (датом) јединичном дужи; - Скраћује разломак до несводљивог; - Одређује реципрочну вредност броја; - Рачуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета са разломцима истог записа; - Решава једноставну линеарну једначину и неједначину; - Одређује аритметичку средину за два броја.	- Упореджује по величини разломке различитих записа; - Одреди положај више тачака на бројевној полуправи уз самостално одређивање дужине јединичне дужи; - Рачуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета укључујући и заграде; - Користи разломке и изразе са разломцима у једноставним реалним ситуацијама; - Решава линеарне једначине и неједначине у којима се непозната појављује само у једном члану.	- Одређује вредност сложенијег бројевног израза; - Користи разломке и изразе са разломцима у реалним ситуацијама; - Саставља и решава линеарне једначине и неједначине и користи их у сложенијим текстуалним задацима; - Примењује аритметичку средину, размеру и проценат у сложенијим реалним ситуацијама.

		- Одређује проценат дате величине.	- Примени размеру, проценат и аритметичку средину у једноставним реалним ситуацијама.	
ОСНА СИМЕТРИЈА	- Препознаје оносиметричну фигуру и одређује њену осу симетрије; - Конструира симетралу дужи; - Конструира симетралу угла; - Преслика тачку и дуж осном симетријом.	- Преслика фигуру осном симетријом; - Конструктивно дели дуж или угао на задати број делова; - Наводи особине симетрале дужи и угла.	- Примењује својства симетрале угла; - Примењује својства симетрале дужи; - Симетрично пресликава сложенији геометријски објекат.	- Примењује осну симетрију и њена својства; - Конструира симетричну слику геометријског објекта; - Математички моделује и решава проблем из свакодневног живота за чије решење је потребна осна симетрија.

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	- Чита и записује цео број; - Представља целе бројеве на бројевној правој; - Пореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно; - Врши једну основну рачунску операцију са целим бројевима; - Решава најједноставнију једначину са једном рачунском операцијом у скупу целих бројева; - Одређује супротан број датом целом броју; - Израчунава апсолутну вредност за дати цео број.	- Израчунава апсолутну вредност најједноставнијег израза; - Израчунава вредност једноставнијег израза у скупу целих бројева, поштујући приоритет рачунских операција; - Решава једноставне линеарне једначине и неједначине.	- Израчунава вредност израза са више рачунских операција, укључујући и ослобађање од заграда (у скупу Z); - Користи бројеве и бројевне изразе (у скупу Z) у једноставнијим реалним ситуацијама; - Решава једначине и неједначине у скупу целих бројева.	- Одређује вредност сложенијег бројевног израза у скупу Z; - Користи бројеве и бројевне изразе са целим бројевима у реалним ситуацијама; - Решава сложеније једначине и неједначине у скупу целих бројева.

ТРОУГАО (први део)	- Влада појмом троугла (уочава његов модел у реалним ситуацијама) и уме да га нацрта користећи прибор; - Обележава основне елементе троугла на слици или чита са слике (темена, странице, углове); - Разликује врсте троуглова на основу њихових својстава (по страницама и по угловима); - Користи одговарајуће јединице за меру дужине странице троугла и меру угла троугла; - Наводи колики је збир унутрашњих и спољашњих углова у троуглу; - Рачуна трећи унутрашњи угао троугла ако су позната друга два унутрашња угла. - Рачуна трећи спољашњи угао троугла ако су позната друга два спољашња угла.	- Рачуна све остале унутрашње и спољашње углове троугла ако је познат један унутрашњи и један спољашњи угао; - Рачуна непознате углове правоуглог или једнакокраког троугла ако је познат само један угао; - Пореди странице троугла на основу познатих унутрашњих углова троугла; - Упореди углове троугла на основу познатих дужина страница троугла.	- Одређује непознате углове троугла и када подаци нису непосредно дати у формулацији задатка; - Пореди странице и углове троугла и када подаци нису непосредно дати у формулацији задатка; - Одређује у којим границама може бити трећа страница троугла ако су дужине две странице познате.	- Одређује углове троугла у сложенијим задацима нпр. где се користи симетрла угла; - Примењује однос углова и страница у троуглу у сложенијим задацима .
--------------------------------------	---	--	--	---

РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ (први део)	- Чита и записује различите врсте бројева (природне, целе, рационалне). - Одређује супротан број датом рационалном броју; - Одреди реципрочну вредност датог рационалног броја; - Пореди рационалне бројеве чији су имениоци једнаки; - Пореди рационалне бројеве чији су бројиоци једнаки; - Пореди било која два децимална броја; - Преводи децимални запис броја у разломак и обрнуто. - Рачуна апсолутну вредност датог рационалног броја; - Врши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем).	- Упоређује разломке различитих именилаца и бројилаца као и бројеве задате у децималном запису. - Рачуна апсолутну вредност једноставнијег израза са рационалним бројевима; - Представља рационалне бројеве на бројевној правој; - Рачуна вредност једноставног израза са више рачунских операција различитог приоритета; - Решава и користе једначине и неједначине у једноставним задацима (у скупу Z и скупу Q).	- Пореди по величини бројеве записане у различитим облицима. - Израчунава вредност израза са више рачунских операција, укључујући и ослобађање од заграда; - Примењује својства рачунских операција у скупу рационалних бројева; - Користи бројеве и бројевне изразе у једноставнијим реалним ситуацијама. - Решава и користи једначине и неједначине у једноставнијим текстуалним задацима. - Решава и користи једноставније неједначине и уме на бројевној правој да прикаже скуп решења неједначине.	- Одређује вредност сложенијег бројевног израза; - Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама; - Решава сложеније једначине и неједначине; - Користи једначине и неједначине решавајући сложеније текстуалне задатке.
---	---	---	--	---

ТРОУГАО (други део)	- Интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања) - Препознаје на слици парове подударних троуглова; - Конструира угао од 60°, 90°; - Конструира једнакостраничан троугао ако је позната дужина странице.	- Наводи ставове подударности троуглова; - Доказује подударност два троугла на слици где су обележени једнаки елементи; - Конструира углове од 60°, 30°, 120°, 90°, 45°; - Конструира једнакократи троугао када су познате дужине странице; - Конструира троугао када су дате дужине све три странице; - Конструкцијски одређује центар описане кружнице око троугла и центар уписане кружнице у троугао.	- Конструира и углове од 15°, 75°, 105°, 135° - Доказује подударност два троугла користећи ставове подударности; - Конструира троугао када су дати подаци о којима говори неки од ставова подударности.	- Примењује подударност троуглова, повезујући разна својства троугла и других геометријских фигура; - Конструира троугао где потребни елементи нису непосредно дати. - Конструира одређене углове који су задати помоћу степена и минута, нпр. $22^\circ 30'$, $37^\circ 30'$, $11^\circ 15'$... - Примењује особине центра уписане и описане кружнице троугла у реалним ситуацијама; - Математички моделује и решава проблем из свакодневног живота за чије решење су потребна знања из области троугла.
---------------------------------------	--	--	---	--

СКУП РАЦИОНАЛНИХ БРОЈЕВА (други део)	- Одређује положај тачке у координатном систему ако су дате координате и обратно; - Чита и интерпретира податке из табеле; - Одређује минимум или максимум зависне величине; - Податке из табеле приказује графиком и обрнуто; - Одређује задати проценат неке величине; - Одређује непознати члан пропорције.	- Уочава зависност међу променљивим величинама; - Одређује координате оносиметричних или централносиметричних тачака у односу на дату тачку; - Чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обрађује податке по једном критеријуму; - Обрађује прикупљене податке и представља их табеларно или графички; - Рачунски одређује задати проценат неке величине; - Дели величину на два дела у датој размери.	- Разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; - Одређује положај (координате) тачака које задовољавају услове; - Црта графике зависних величина; - Тумачи дијаграме и табеле; - Примењује процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама.	- Прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; - Примењује пропорцију и процентни рачун у сложенијим ситуацијама.
--	---	---	---	---

ЧЕТВОРОУГАО	- Наводи и обележава основне елементе четвороугла, - Разликује врсте четвороуглова (правоугаоник, квадрат, паралелограм, ромб, трапез, делтоид), - уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта	- Разликује врсте паралелограма и наводи њихове особине; - Рачуна непознате углове паралелограма ако је познат један угао; - Разликује основне врсте трапеза и наводи њихове особине; - Рачуна непознате	- Користећи својства четвороугла (паралелограм, трапез, делтоид) рачуна непознате елементе на основу елемената који нису непосредно дати у формулацији и задатка; - Конструира паралелограм;	- Користи подударност и везују је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма); - Конструктивно сабира и одузима више вектора; - Користи сабирање и одузимање вектора у реалним ситуацијама.
---	--	---	---	---

	користећи прибор; - Рачуна непознати унутрашњи угао произвољног четвороугла ако су дата остала три унутрашња угла; - Препознаје супротне векторе.	углове трапеза ако су позната два угла на истој основици; - Дефинише средњу линију трапеза и чему је једнака, зна да је израчуна ако су подаци непосредно дати.	- Конструира трапез; - Конструктивно сабира, одузима и множи бројем векторе.	
ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	- Користи одговарајуће јединице за мерење дужине и површине; - Претвара веће мерне јединице у мање; - Рачуна обим и површину троугла на основу елемената који су непосредно дати у задатку; - Рачуна обим и површину квадрата и правоугаоника на основу елемената који су непосредно дати у задатку; - Интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања).	- По потреби претвара јединице мере рачунајући са њима; - Уочава неподударне фигуре имају једнаке површине; - Рачуна обим и површину паралелограма и трапеза ако су сви подаци непосредно дати.	- Рачуна обим и површину троугла и четвороугла на основу елемената који нису непосредно дати у задатку, користећи својства троугла и четвороугла; - Рачуна непознате елементе троугла или четвороугла ако је позната површина или обим дате фигуре; - Рачуна површину троугла и четвороугла користећи разложиву једнакост.	- Рачуна обим и површину сложене фигуре; - Конструира сложене фигуре; - Примењује подударност троугла, повезујући тако разна својства геометријских објеката; - Математички моделује и решава проблем из свакодневног живота за чије решење су потребна знања из области особина троуглова и четвороуглова и израчунавања њиховог обима и површине.

Критеријуми оцењивања
Разред: VII

Предмет: Математика

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	- Интерпретира дефиницију Питагорине теореме; - Рачуна непознату страну правоуглог троугла када су преостале две стране дате примењујући Питагорину теорему.	- Примењује Питагорину теорему на квадрат, правоугаоник, једнакокраки и једнакоугаони троугао (једноставнији примери рачунања непознате стране); - Одреди растојање између две тачке у координатном систему.	- Примењује Питагорину теорему на трапез, ромб и паралелограм, ради сложеније примере, повезује раније стечена знања са новим; - Одређује обим и површину правоуглог троугла који је задат тачкама у координатном систему (катете паралелне са осамом).	- Примењује Питагорину теорему на правоугли троугао чији је један од унутрашњих углова 30°, 45° или 60°; - Питагорину теорему у конструкцијским задацима; - Примењује Питагорину теорему на проблеме из реалног окружења; - Одређује обим и површину троуглова и четвороуглова који су задати тачкама у координатном систему.
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	- Одређује степен датог броја; - Множи и дели степене једнаких основа; - Степенује степен; - Сабира, одузима и множи мономе; - Раставља полиноме на чиниоце користећи дистрибутивност и разлику квадрата.	- Операције са степенима; - Примењује правило за степен производа и количника; - Сабира и одузима полиноме; - Множи два бинома; - Квадрира бином користећи образац; - Раставља полиноме на чиниоце користећи дистрибутивност,	- Користи особине степена; - Записује број у облику научног записа; - Примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - Трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставније облике; - Раставља полиноме на чиниоце користећи	- Користи научни запис броја у задацима са практичном применом; - Повезује и примењује знања о полиномима при решавању задатака из других области.

		разлику вадрата и квадрат бинома; - Решава једноставније једначине растављањем полинома на чиниоце, користећи дистрибутивност, разлику вадрата и квадрат бинома.	дистрибутивност и квадрат бинома или дистрибутивност и разлику квадрата; - Решава једначине растављањем полинома на чиниоце, користећи дистрибутивност и квадрат бинома или дистрибутивност и разлику квадрата	
МНОГОУГАО	- Наводи основне елементе многоугла (темена, странице, унутрашње углове, спољашње углове, дијагонале); - Рачуна број дијагонала у многоуглу када су подаци непосредно дати у задатку; - Рачуна збир унутрашњих углова у многоуглу када су подаци непосредно дати у задатку; - Црта тежишну дуж.	- Рачуна број дијагонала у многоуглу и збир унутрашњих углова - Дефинише правилни многоугао; - Рачуна унутрашњи угао, централни угао и спољашњи угао правилног многоугла; - Конструира квадрат, једнакостранични троугао и правилни шестоугао ако је дата страница. - Рачуна обим и површину многоугла када су сви подаци непосредно дати.	- Конструира правилни многоугао; - Конструира ортоцентар и тежиште троугла; - Примењује особине висине, тежишне дужи, симетрале угла и симетрале странице у задацима.	- Примењује својства страница, углова и дијагонала многоугла; - Рачуна површину многоугла користећи разложиву једнакост; - Примењује ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења.
КРУГ	- Препознаје модел круга у реалним ситуацијама и уме да га нацрта користећи прибор; - Разликује круг и кружницу; - Наводи елементе круга (центар, пречник, полупречник, тетива, кружни лук, тангента, централни	- Користи формуле за обим и површину круга, кружног исечка и кружног прстена, као и дужину кружног лука када су неопходни елементи дати у задатку; - Рачуна централни угао ако је познат одговарајући периферијски угао и обрнуто.	- Одређује централни и периферијски угао у сложенијим задацима; - Рачуна обим и површину круга, површину кружног исечка, дужину кружног лука и површину круга када неопходни елементи нису	- Користи формуле за обим и површину круга, кружног исечка и кружног прстена, као и дужину кружног лука у реалним ситуацијама; - Одређује обим и површине сложених фигура.

	и периферијски угао; -Рачуна обим и површину круга датог полупречника.		непосредно дати у задатку; Пресликава дати геометријски објекат ротацијом.	- Примењује Питагорину теорему на круг.
ОБРАДА ПОДАТАКА	- Чита и разуме податак са графика, дијаграма или из табеле; Одређује минимум и максимум зависне величине; - Податке из табеле приказује графиком и обрнуто.	- Чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих уме да обради податке; - Одређује аритметичку средину за дати скуп података; Поређује вредности узорка са средњом вредношћу.	- Обрађује прикупљене податке и представља их табеларно или графички; - Разликује средњу вредност, медијану, мод, уме да их одреди и упоређује податке са средњом вредношћу.	-Тумачи дијаграме и табеле, уме да прикупи, обради и анализира податке и сам састави дијаграм или табелу; - Црта график којим представља међузависност величина.

Критеријуми оцењивања
Разред: VIII

Предмет: Математика

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
СЛИЧНОСТ ТРОУГЛОВА	- Оређује размеру дужи; - Рачуна четврту геометријску пропорционалу; - Уочава на слици троуглове који су слични.	- Применом Талесове теореме одређује дужину непознате дужи, дели дуж на једнаке делове и у датој размери; - Уочава на слици сличне троуглове на основу једнакости унутрашњих углова; - Уочава парове пропорционалних страница сличних троуглова.	- Конструира четврту геометријску пропорционалу; - Рачуна непознате странице сличних троуглова; - Примењује сличност на правоугли троугао.	- Примењује Талесову теорему у сложеним конструкцијама; - Конструира геометријску средину датих дужи; - Примењује сличност на решавање проблема из реалног живота.

ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН	- Препознаје основне геометријске објекте; - Показује њихове моделе у реалном окружењу; - Уочава на слици паралелне, нормалне, мимоилазне праве; - Одређује пројекцију тачке на пројекцијску раван.	- Дефинише чиме је одређена раван, а чиме права; - Одређује колико је правих одређено датим тачкама; - Израчунава дужину ортогоналне пројекције дужи када су крајње тачке са исте стране равни.	- Одређује колико је равни одређено датим тачкама и датим правама. - Анализира односе тачака, правих, равни у простору и записује математичким писмом; - Рачуна дужину ортогоналне пројекције дужи када су крајње тачке са различитих страна равни.	- Решава задатке у којима је дат нагибни угао праве према равни (30°, 45°, 60°); - Израчунава дужину ортогоналне пројекције у реалним ситуацијама.
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ	- Решава линеарне једначине и неједначине у којима се непозната појављује само у једном члану; - Неједначине облика $x > a$, $x \geq a$, $x < a$, $x \leq a$, уме да прикаже графички и помоћу интервала.	- Решава линеарне једначине и неједначине са целим коефицијентима и са заградама.	- Решава линеарне једначине и неједначине са разломљеним коефицијентима; - Приликом решавања једначина користи формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - Користи једначине и неједначине у једноставним текстуалним задацима.	- Решава једначине са параметром; - Користи једначине и неједначине решавајући и сложеније текстуалне задатке; - На основу реалног проблема саставља и решава линеарне једначине и неједначине.
ПРИЗМА	- Уочава моделе призме у реалним ситуацијама; - Разликује врсте призми; - Наводи основне елементе призме; - Црта мрежу коцке и квадра; - Рачуна површину и запремину квадра и коцке.	- Црта мрежу правилне призме; - Рачуна површину и запремину правилне призме када су неопходни елементи непосредно дати.	- Црта мрежу призме; - Рачуна површину и запремину правилне призме када неопходни елементи нису непосредно дати; - Користи дијагонални пресек за израчунавање неопходних елемената.	Математички моделује проблем из свакодневног живота и решава га коришћењем површине и запремине призме.

ПИРАМИДА	- Уочава моделе пирамиде у реалним ситуацијама; - Разликује врсте пирамида; - Наводи основне елементе пирамиде; - Разликује мреже нацртаних пирамида према врсти пирамиде.	- Црта мрежу правилне пирамиде; - Рачуна површину и запремину правилне пирамиде када су неопходни елементи непосредно дати.	- Рачуна површину и запремину правилне пирамиде када неопходни елементи нису непосредно дати; - Решава задатке примењујући Питагорину теорему; - Користи дијагонални пресек за израчунавање неопходних елемената;	- Рачуна површину и запремину пирамиде примењујући Питагорину теорему на правоугли троугао чији је угао дат (30°, 45°, 60°); - Рачуна површину и запремину сложених тела; - Математички моделује проблем из свакодневног живота и решава га коришћењем површине и запремине призме.
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	- Препознаје линеарну функцију дату формулом; - Одређује вредност функције дате таблицом или формулом; - Црта график линеарне функције на основу табеле.	- Препознаје експлицитни, односно имплицитни облик линеарне функције; - Одређује нулу функције; - Препознаје да ли је функција дата у експлицитном облику растућа или опадајућа; - Препознаје да ли функције дате у експлицитном облику имају паралелне графике.	- На основу графика одређује једначину линеарне функције; - Одређује обим и површину троугла који график линеарне функције гради са координатним осама; - За функцију дату у имплицитном облику одређује да ли је растућа или опадајућа; - За функције дате у имплицитном облику одређује да ли су им графици паралелни.	- Одређује знак функције; - На основу текста изражава линеарну зависност величина и представља графички; - Решава задатке са параметром, примењујући својства линеарне функције.

СИСТЕМ ДВЕ ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	- Проверава да ли је уређени пар решење система две једначине са две непознате са целим коефицијентима; - Решава методом замене систем у коме је једна непозната непосредно дата.	- Решава једноставнији систем две једначине са две непознате са целобројним коефицијентима.	- Решава систем две једначине са две непознате; - Саставља и решава систем две једначине са две непознате на основу једноставнијег текста.	- Саставља и решава систем две једначине са две непознате на основу сложенијег текста.
ВАЉАК	- Уочава модел ваљка у реалним ситуацијама; - Наводи основне елементе; - Препознаје мрежу ваљка међу датим мрежама; - Рачуна површину и запремину ваљка ако су сви подаци непосредно дати.	- Црта мрежу и модел ваљка; - Рачуна површину и дијагоналу осног пресека ваљка.	- Рачуна површину и запремину ваљка када основни елементи нису непосредно дати; - Рачуна површину и запремину ваљка који настаје ротацијом правоугаоника или квадрата око страница или оса симетрије страница.	- Рачуна површину и запремину ваљка који је описан или уписан у призму; - Рачуна површину и запремину сложених тела; - Математички моделује проблем из свакодневног живота и решава га коришћењем површине и запремине ваљка.
КУПА	- Уочава модел купе у реалним ситуацијама; - Наводи основне елементе; - Препознаје мрежу купе међу датим мрежама.	- Рачуна површину и запремину када су основни елементи непосредно дати; - Рачуна површину осног пресека купе.	- Рачуна површину и запремину када основни елементи нису непосредно дати; - Рачуна површину и запремину купе која настаје ротацијом правоуглог троугла око катете или једнакокраког троугла и једнакостраничног око осе симетрије.	- Рачуна површину и запремину сложених тела; - Математички моделује проблем из свакодневног живота и решава га коришћењем површине и

				запремине купе.
ЛОПТА	- Уочава модел лопте у реалним ситуацијама; - Наводи основне елементе.	Рачуна површину и запремину када су основни елементи непосредно дати.	Рачуна површину и запремину када основни елементи нису непосредно дати.	- Рачуна површину и запремину сложених тела; - Математички моделује проблем из свакодневног живота и решава га коришћењем површине и запремине лопте.